

Tűz a hajón

A luxushajó utasai búcsúünnepélyt rendeztek. Hajnalig zengett a jazz a táncteremben és a dús gazdag new-yorki hölgyek és urak rengeteg mennyiségű koktailt fogvasztottak.

A hajónak úgy hajnal felé, meg kellett állnia a nyílt tengeren. Tizenhárom kilométernyire jártak a parttól. Ominózus szám, de ugyan kinek jutott volna eszébe. A becsületes társaság három óra felé tért nyugovóra, ott hagyva a félig kiürített palackokat az asztalokon, a fedélzeten, a táncteremben, mindenfelé. Martalékul a lezénységnek. És ettől kezdve csak homályosan lehet tudni, mi is történt tulajdonképpen...?

Reggeli öt óra előtt néhány perccel megszólaltak a sikoltó vészszirénák. Tűz ütött ki. Mialatt az utasok nagy része súlyos alkoholemiamórát próbált lerázni, titokzatos körülmények között meghalt a kapitány, aki állítólag szívizélhűdést kapott, de lehet az is, hogy megmérgezték. Olyan gyorsan volt, mint a vas és a szivének kutyabaja. Dehát — meghalt. Szörnyű pánik tombolt a hajón, míg egyszerre több helyről is emelkedvén lángnyelvek vették ostrom alá a félőrült, félig mámoros, tragikus tömeget. A Morro Castle fedélzetén százhatvenegy megszenesedett holttestet találtak, ötvennégy utast a cápák faltak fel, huszonkét holttestet csak utólag kotortak elő a hajóvíz üszkei közül, amely most — a yankee-élelmesség legnagyobb dicsőségére, — ötdolláros látványosságként szolgál az Asbury-Park newyersey-i tengerparján.

Kétszázhatvanöt ember menekült meg: közöttük száznegyven matróz. Volt olyan mentőcsónak is, amely csupán két matróz-utassal érkezett partra, amikor nők és gyermekek veszték bele a tengerbe ezen a szörnyű, alkoholemiamórás, halálos hajnalon. A matrózok azzal védekeznek, hogy az utasok a félelemtől félőrületen ugráltak a tengerbe, mielőtt mentésükre egyáltalán csak gondolni lehetett volna. Ezzel szemben nem lehet tudni, mi történt a kapitánnyal, miért gyuladt fel egyszerre több helyen is Amerika egyik legpompázóbb luxushajója, miért állottak le a gépházban a gépek, amikor oda csak a tömegtragédia legvégső felvonásában értek le a lánok és végül: hogyan lehetséges, hogy a tűz egy teljes órát tombolt már, amidőn a hajó rádiótisztje tulajdonképpen hozzáfogott, hogy jelentse: tűz van a hajón...

Ezerféle jelentés kavargó a világsajtó hirtengerében a legújabb hajókatasztrófáról, amely méreteiben a Titanic tragédiáját juttatja eszünkbe. Ezerféle jelentés, verzó, feltevés és kombinált kutatja a tömegtragédia titkát — eredménytelenül. Csupán egy rövidke hírre figyelünk fel különösebben, amely azt jelenti, hogy a gyújtogatást sztrájkoló dokkmunkások követték el. Dokkmunkások, akik sztrájkba léptek, mert a szállítási koncernek nem voltak hajlandók honorálni a felemelt munkabérré és a redukált munkaidőre vonatkozó programját Roosevelt NIRA-akciójának. Lehetséges, hogy lázadást is szerveztek a pompás luxushajón, amely legelső áldozatként a parancsnok életét követelte. Ki tudja majd megállapítani, mi történt?

A vizsgálat talán tisztázni fog egyet s másit. Elképzelhető, hogy bizonyos értelemben következtenj lehet majd belőlük. Ha kiderül, hogy valóban az amerikai bérharc és az újjáépítési program következményeként esett a vak bosszu áldozatul a Morro Castle, úgy kétségtelen, hogy új herosztrateszi cselekedettel súlyosbodott az emberiség történelme. Oly cselekedettel, amelynek lényegbeli, eszmei okozója végeredményében a NIRA-program alkotója volt.

Pop C. István utolsó kívánságaként:

Helyreállt a béke a nemzeti-parasztpártban

Feloszlatták a Maniu-gárdákat. — Ratifikálták Bocu kizárását. — Maniu — Erdélyről. — Mihalache: „Aludj békében, öreg harcos!”

Elmarad a kormány átszervezése

Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök intervjut adott az Univer-sulnak, amelyben cáfolja a kormány átszervezéséről és Slavescu pénzügyminiszter lemondásáról szóló híreket. A miniszterelnök

a cenzuráról és az ostromállapotról nem volt hajlandó nyilatkozni.

A kormány holnap minisztertanácsot tart, amelyen Manolescu-Strunga beszámol a gyümölcsértékesítési mozgalomról. A minisztertanács után Tatarescu miniszterelnök találkozik Bratianu Dinuval. A lapok úgy tudják, hogy a kormány átszervezése egyelőre elmarad.

Itt írjuk meg, hogy a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottsága tegnap este két kényes ügyet tárgyalt. Először ratifikálta Bocu Sever kizárását a pártból, noha a Curentul szerint a Maniuhoz intézett távirat aláírói szolidárisaknak jelentették ki magukat Bocuval szemben. A másik kényes kérdés

a Maniu-gárdák feloszlatása volt.

A két letárgyalásra került kérdést hosszú vita előzte meg. Elsőnek Lupu szólalt fel, aki kijelentette, hogy Maniu Gyula élete az egész nemzeté és ha ez az élet veszélyben forog, úgy azt nemcsak a gárdáknak, hanem az egész nemzetnek kell megvédenie. Kéri Maniut és a vele egy nézetben lévő párttagokat, hogy járuljanak hozzá a gárda feloszlatásához. Maniu válaszában kijelentette, hogy sohasem hitt az élete elleni fenyegetésekben s nem volt semmiféle szerepe a gárdákat megszervező ifjak munkájában. A gárdák felállításának gesztusa nagyon meghatotta, de ha a végrehajtó-bizottság a feloszlatás mellett dönt, úgy természetesen úgy ő, mint hívei alá vetik magukat a határozatnak.

Ma délelőtt a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottsága ismét ülést tartott, amelyen többek között Somes és Sibiu megyék nemzeti-parasztpárti szervezetében fennálló el-lentéteket beszéltek meg. Egész éjszakai ta-

nácskozások után, ma reggel Tilea felkereste Luput és Madgearut, akik közölték, hogy a döntés Vaida kezében van és rámutattak arra, hogy milyen súlyos következményekkel járna, ha Vaida intranzingens marad. Tilea hangsúlyozta, hogy

Vaida a párt magasabb érdekeiért, minden más szempont főle helyezi a béke kérését

és bizonyára ilyen értelemben cselekszik majd. A ma délelőtti ülésen Vlad Aurel felolvasta Vaida levelét, aki kijelentette, hogy véget vetendő a pártra káros vitáknak a Somes és Sibiu megyék választása körül, elhatározta, hogy új kongresszust hív egybe ezekben a megyékben és kéri Mihalachet, tisztelje meg a kongresszust jelenlétével.

Vaida levele a bizottságban nagy szenzációt keltett.

Ezután ismét Maniu szólalt fel, aki dicsérte Vaida konciliáns magatartását és Mihalache tapintatos eljárását. Elismerő szavakkal beszélt Vlad Aurelról, majd így folytatta beszédét:

— Erdélynek három érzékenysége van. A nacionalizmus, a vallásézés és az igazság szelleme. Utóbbi volt most a vita tárgya és Erdély nem fogja elteletteni, hogy teljes elégtételt kapott.

Végül Mihalache beszélt, aki beszédében hangsúlyozta, hogy

az egység helyreállott a pártban. Megemlékezett arról, hogy Pop C. István utolsó óhaja az volt, hogy Maniu béküljön ki Vaidával:

— Aludj békében öreg harcos — fejezte be beszédét Mihalache — óhajod beteljesült: Maniu és Vaida kibékültek.

Az ülés meghatott és elégedett hangulatban ért véget. A párt vezetőkörében az a vélemény, hogy a pacifikálás most már véglegesnek tekinthető.

Letartóztatták a Morro Castle életbenmaradt tisztjeit

Két gyanus utas szállt fel Havannában a hajóra — Egy titokzatos rádióállomás szerepe a katasztrófában

Newyorkból jelentik: A közvélemény világszerte még mindig a „Morrocastle” tömegtragédiájának hatása alatt áll. A havannai detektívek megállapították, hogy a hajó fedélzetére

két titokzatos utas szállt fel. Azt hiszik, hogy ezek gyújtották fel a hajót.

A tengerészeti hivatalban ma az egyik menekült utas kijelentette, hogy látta, mikor a másodkapitány lelőtt egy matrózt, aki a kabinokat fosztogatta. Később oda módosította vallomását, hogy a matróz kegyelemsértést követett el.

Az első rádiótiszt azt vallotta, hogy a tisztok későn szóltak a tüzről.

ezért nem kérhetett előbb segítséget. A második rádiótiszt vallomása szerint nem kapott parancsot az SOS-jelek leadására. Mindkét tisztet, valamint az elpusztult hajó másodkapitányát is letartóztatták. Ma derült ki, hogy

egy rádióállomás a Morrocastle katasztrófája előtt néhány órával megkérdezte, nem ütött-e ki tűz a hajón?

Most kutatják, honnan szerezhetette értesülését az érdeklődő rádióállomás.

Vissza kell helyezni Oradea elbocsájtott magyar tisztviselőit és munkásait

Soós István dr. magyarpárti alelnök, volt alpolgármester képviselte a jogtalanul elbocsájtott tisztviselők ügyét a timisoarai közigazgatási bíróságnál

A timisoarai revíziós-bizottság ma tárgyalta szűzhetvennégy, az oradeai városi üzemeiktől egyik napról a másikra elbocsájtott kisebbségi tisztviselő és munkás fellebbezési ügyét, valamint a helyükbe kinevezett 114 alkalmazott kinevezésének megsemmisítésére beadott kérést. A 174 tisztviselő és munkás képviseletében dr. Soós István volt oradeai alpolgármester, a Magyar Párt ottani alelnöke jelent meg, míg három tisztviselő: Turler Miklós és Balta Mózes képviseltek. Dr. Soós István a tárgyalás után a délutáni Aradon töltötte és az *Aradi Közlöny* munkatársának a következőképpen mondotta el a mai tárgyalás lefolyását:

— Mint ismeretes, a 174 kisebbségi tisztviselőt és munkást elbocsájtották, ugyanakkor pedig helyükbe 114 román alkalmazottat neveztek ki. Az üzemek vezetője, Basili Mihály igazgató, akitől az oradeai interimár-bizottság az elbocsátás után véleményt kért, *ellenzte a kisebbségiek leváltását és ezért fegyverrel ellátást indítottak ellene.* A revíziós-bizottság mai döntése, amely szerint a város nem bocsájtja el a kisebbségi erőket, eszupán a belügyminisztérium — *teljes mértékben rehabilitálta az üzemek igazgatóját.* A mai tárgyaláson a védelem előadta, hogy

az oradeai interimár-bizottság döntése törvényellenes, mert az elbocsátást csak a belügyminisztérium végezheti,

de akkor is csak fegyverrel tton. Ugyanígy törvényellenes a 114 kinevezés is, mert az elbocsájtott tisztviselőket csak áthelyezés útján pótolhatja az interimár-bizottság. A város képviseletében megjelent *Jivulescu* tanácsos eszupán érzelmi momentumokra hivatkozott. Többek között kijelentette, hogy román tisztviselő és munkás kevés van a város szolgálatában. Ekkor a tárgyalást vezető

Jivulescu elnök a legerélyesebben rendreutasította Jivulescut, azzal, hogy nem az a fontos, hogy az illető román-e, hanem, hogy román állampolgár vagy sem.

Ezután rövid tanácskozásra vonták vissza és meghozták a döntést,

amely visszahelyezi állásukba az elbocsájtott kisebbségi tisztviselőket, ugyanakkor, amikor az azóta történt kitéveséseket megsemmisíti.

A timisoarai revíziós-bizottság döntése általános megelégedést váltott ki és értékes precedensül szolgál a jövőre nézve.

Halál vár a semmeringi ember-bestiára

Nemzeti-szociálista bujtogatással próbálja tetteit mentgetni az elvetemült többszörös gyilkos

Bécsből jelentik: A statáriális bíróság ma ítélkezik *Fleischer* János 26 éves segédmunkás felett, aki augusztus második felében

öt nap alatt három rablógyilkosságot követett el.

Augusztus 15-én a semmeringi erdőben meggyilkolta és kirabolta *Dorfstatter* Margit 18 éves elárulóleányt, majd augusztus 19-én délelőtt ugyancsak a Semmering mellett levő egyik erdőben agyonlőtte és szintén kirabolta a budapesti származású *Jónás* bécsi rádiómérnököt és annak barátnőjét, *Veszely* Máriát. A gyilkosságok elkövetése után megszökött és a Rajna vidékén fogták el a német hatóságok, amelyek később kiszolgáltatták Ausztriának. *Fleischer* beismerte *Jónás* mérnöknek és barátnőjének meggyilkolását, de az előbb elkö-

remes MÁRKUS EMILNÉ

Hozmetikai intézet

Budapest, IV., Veres Pátró-u. 4/B.

A kezdődő kurzusra még néhány intelligens tanítvány tökéletes kiképzését vállalja legrovidebb idő alatt. 306

Háborus okmányokat loptak el Londonban

Londonból jelentik: A Scotland Yard valamint detektívjeit mozgósították egy rejtélyes lopás ügyében. A nyomozás megindítását a Foreign Office kérte. Egy genfi népszövetségi tisztviselőt elloptak fontos diplomáciai okmányokat, amelyek egy esetleges háborúra vonatkoztak.

A tisztviselő a genfi nemzetközi munkahivatal szolgálatában áll és átutazóban volt az angol fővárosban, amikor ezeket a fontos iratokat ellopták tőle. A lopás nagy feltűnést keltett és az angol külügyi hivatal utasítására a Scotland Yard teljes apparátussal látott hozzá, hogy a lopás hátterét kiderítse

vetett *Dorfstatter* Margit meggyilkolásáról nem akart hallani sem. Két nap előtt azonban megtört és bevallotta, hogy ezt a büntényt is ő követte el.

Az elnök kérdéseire, hogy miért követte el ezeket a bűntényeket, *Fleischer* azt válaszolta, hogy augusztus közepe táján megismerkedett egy *Spitzer* Agoston nevű nemzeti-szociálista érzelmi fiatalemberrel, aki a júliusi bécsi felkelés egyik résztvevője volt és ezért állandóan bujdosott. Ez becsélte őt rá a gyilkosságok elkövetésére. Ő ebben az időben nagyon izgatott volt és nem is tudta, hogy mit cselekszik. *Spitzer* az erdőben bujdosott és mindennap találkoztak egymással. Néha éjszaka-ként *Spitzer* nála is aludt és ilyenkor uszította őt mindig a zsidók ellen. Azt mondta

ha lát egy zsidót, akkor lölje le

és lesz majd bőven pénzü. Augusztus 15-én átadott *Spitzer* neki egy revolvert, hogy a gyilkosságoknál azt használja. Később már konkrét tervet is megbeszéltek. Azt tervezték, hogy elmennek egy közeli kis község bucsujára és onnan meglesik a visszatérő kirándulókat. El is mentek a bucsura, majd utána a semmeringi erdőben egy bokorban elbújtak. *Spitzer* minden arra haladóra azt mondta, hogy ez zsidó, az is zsidó. Később arra jött *Dorfstatter* Margit és ekkor nem ment arra senki. Ő belelőtt, majd a lábánál fogva behuzta a leányt a bokorba, innen pedig egy közeli kis patakhoz hurcolta. A szerencsétlen leány itt magához tért és

ekkor *Fleischer* még egyszer a halántékába lőtt.

Utána levette ruháit és elszedte az értéktárgyait és végül megbecstelenítette a holttestet. A tárgyalás folyik.

Táblai rendeletre

szabadlábrahelyeztek egy sikkasztás vádjával két évre ítelt aradmegyel jegyzőt

Érdekes ügyben döntött ma a timisoarai Tábla. Néhány hónappal ezelőtt tárgyalta az aradi törvényszék *Drimba* Sándor volt aradmegyelvi jegyző sikkasztási ügyét. A jegyzőt körülbelül 700 ezer lej elsikkasztásával vádolták meg és az aradi vádhatóság 47 vádpontot állított fel az ügyben. Az aradi törvényszék öt vádpontban mondta ki bűnösnek *Drimba* Sándort, akit 2 évi börtönrre ítelt, egyben elrendelte azonnali letartóztatását, azzal az indokolással, hogy a büntetés súlyosságára való tekintettel tartani lehet szökésről.

Drimba védője, dr. *Gherman* Dante fellebbezést nyújtott be az ítélet ellen és az ügyet most tárgyalta a Tábla. A timisoarai Tábla két vádpontban felmentette *Drimbát*, a másik három pontra nézve pedig a bizonyítás kiegészítését rendelte el. Egyben pedig távirati rendelkezést adott *Drimba* szabadlábrahelyezésére, ami ma meg is történt. Érdekes, hogy az aradi pénzügyigazgatóság követelése fejében elárvereztette a volt jegyző ingatlanait 300 ezer leiert. *Drimba* most pert indított az állam ellen az árverés megtartása miatt.

Megtalálták a világ legrégibb békeszerződését

Már 4000 évvel ezelőtt is megszegték a szerződéseket

Londonból jelentik: A Yale egyetem tudósai a Mezopotámiában végzett ásutások alkalmával napvilágra hozták a világ legrégibb békeszerződését, amelyet négyezer évvel ezelőtt kötöttek.

Kr. e. kétezerben Lagas és Umma szumir városok között esztendőközön át tartó véres testvérháború dult. Egy napon aztán a jó emberek belátták, hogy a béke mindenesetre jobb a háborúnál, letették a fegyvert és — békeszerződést kötöttek. A békeszerződésben a többi közt: a következő állt:

„Umma és Lagas városok untevényesen hírnül adják, hogy a közöttük dúló testvérháború hosszabb időre véget ért. Ehhez a békeszerződéshez a felek Ningursu istent hívják tanudnak. Ezentul a két város békés egyetértésben fog él-

ni és mindazt, ami a közelmúltban volt, elfelejtik. Nyomor és átok a béke megszegőjére! Ningursu Isten a világ minden bajával, betegséggel és bűnével sújtsa a béke megszegőjét. A békeszerződés Ningursu Isten templomában szögeztessék ki!”

Mi történt ezután? Néhány évig csakugyan békességben élt egymás mellett a két város. Később azonban Umma uralkodója elkészült „felfegyverkezési programjával” és semmibe semmibe vette Ningursu Isten kiáltásba helyezett büntetését, csapataival megrohanta Lagast, a lakosságot lemészárolta, a várost pedig a föld színével tette egyenlővé.

A szerződészegő várost is utólrta a sors: Ummát ismeretlen hordák pusztították el.

Lépfenés hus okozta a mamalai koleragyanus megbetegedéseket

Erélyes vizsgálat indult a felelősség megállapítására

BUCURESTIBŐL jelentik: A mamalai tömeges mérgezés ügyében újabb megállapításokat tettek. Megvizsgálták az elhunyt katonák beleit és ekkor kiderült, hogy az áldozatok lépfenés állatok husából ettek és a haláleseteket husmérgezés okozta. A többi katonákat, akik szintén ettek a husból, a megfelelő szármammal oltották be. Az illetékes hatóságok most erélyes vizsgálatot vezetnek be annak megállapítására, hogy a lépfenés hus miatt kit terhel a felelősség.

Komplikációk a szovjet népszövetségi tagsága körül

Se Angliának, se Litvinovnak nem tetszik a meghívási formula — Titulescu az «összekötő-tiszt» a tárgyaló diplomáciai felek között —

Nem folynak tárgyalások a kisantant és Olaszország között

Genfben jelentik: Két nap óta Genfben egyébről sem beszélnek politikai körökben, mint azokról a tárgyalásokról, amelyeket Aloysi báró, olasz népszövetségi főmegbízott, Barthou francia külügyminiszter, Berger-Waldenegg báró osztrák külügyminiszter, Benes csehszlovák külügyminiszter, Titulescu román külügyminiszter és Jęftics jugoszláv külügyminiszter folytattak.

Ma, szerdán kellett volna a kisantant három külügyminiszterének közös megbeszélésre összehívni és ez a tanácskozás tulajdonképpen a kisantant hivatalos értekezletét helyettesítette volna. Titulescu román külügyminiszter tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Barthou francia külügyminiszterrel, akivel megállapodott abban, hogy

a kisantant külügyminiszterének tanácskozását néhány nappal elhalasztják,

hogy így időt engedjenek Benesnek ahhoz, hogy egyrészt Aloysi báróval, másrészt Berger-Waldenegg báróval a római hármass egyezményhez való csatlakozás ügyében folytatott tárgyalásait befejezze. Titulescu tegnap úgy nyilatkozott, hogy még egyáltalán nem bizonyos, vajjon Csehszlovákia után, Románia és Jugoszlávia is csatlakoznak-e a római egyezményhez, avagy a másik két kisantant-állam Magyarországgal és Ausztriával új gazdasági konstrukciót alkot-e.

— Ezek a kérdések — mondotta Titulescu — Barthou római látogatása után oldódnak meg és valószínű, hogy Mussolini új dunai tervének alapján fog megtörténni. A megoldás részleteire vonatkozólag Titulescu nem nyilatkozott.

Genfben egyébként az a vélemény alakult ki, hogy az európai helyzet egyre jobban tisztázódik, legkésőbb három hónapon belül az összes kérdések kikristályosodnak. Németország elutasító magatartása a keleti paktummal kapcsolatban szintén nagy lépés az általános kép kifejlődéséhez. Németország elutasító álláspontja, ami a keleti paktumot illeti, nem kelt különösebb meglepetést.

Németország kétoldali szerződés megkötését javasolja.

Ezt úgy Genfben, mint Párisban a leghevesebben ellenzik, mert úgy itt, mint ott, az a vélemény alakult ki, hogy igazi biztosítékot csak a regionális szerződések adhatnak. Éb-e azonban Németország azért nem megy bele, mert szabad kezet akar a balti államokkal, Csehszlovákiával és Lengyelországgal szemben, más szavakkal, Németország nem óhajt aláírni semmiféle olyan egyezményt, amely déleurópai aspirációinak kivételében megakadályozhatná. Mindazonáltal — hangsúlyozzák Genfben —

Németország nem gátolhatja meg a keleti egyezmény létrejöttét.

A népszövetségi kiküldöttek tegnapi és

mai napját a Szovjetország felvétele körüli tárgyalások foglalták el. Nagy meglepetést keltett, hogy

a tegnap délután 4 órára kitűzött közgyűlés elmaradt.

Az indoklás szerint nem volt elegendő szónok, azonban a valódi oka az elhalasztásnak az volt, hogy nem akartak alkalmat adni egyes kiküldötteknek, hogy kritika tárgyává tegyék a szovjet felvételét.

A bizalmas megbeszélések során ugyanis még Anglia és dominiumjai se jutottak egyéges állásfoglalásra. Ausztrália kiküldöttje ellenezte a meghívási formulát.

mert szerinte az hallgatólágon elismerné, hogy a szovjet minden kötelezettségének eleget tett és tiszteletben tartotta a nemzetközi szokásokat. Az újabb értekezleten Norvégia került ellentétbe Svédországgal és Dániával, mert ellenezte a meghívás szövegét. Franciaország megbízottja állandó telefonösszekeztést tartott fenn Litvinovval, aki kijelentette, hogy a meghívó szövegét nem tartja kielégítőnek.

Nagy érdeklődés előzi meg Titulescu és Benes római útját

Amint egyébként Budapestről jelentik, a „Magyarország” római tudósítója jól tájékozódott római helyen érdeklődött a francia—olasz tárgyalásokkal kapcsolatban felmerült kombinációk iránt és erre vonatkozólag a következő információkat kapta:

— Olaszország és Magyarország között, mint néhány nap előtt Mussolini miniszterelnök is leszögezte Bariban, a legmelegebb baráti kapcsolatok állanak fenn. Semmi ok sincs arra, hogy ebben a mély és őszinte barátságban a legcsekélyebb változást is érezzük. Arra vonatkozólag, hogy

folynak-e a tárgyalások Olaszország és a kisantant között, a leghatározottabban azt válaszolhatjuk, hogy nem.

Illetékes helyen kétségtelenül a legnagyobb érdeklődéssel kísérik Benes és Titulescu külügyminiszterek római útjára vonatkozó híreket, de információink szerint ezekről az utazásokról itt hivatalosan semmit sem tudnak. A francia—olasz megbeszélésekhez kapcsolódó kombinációkról kijelenthetjük, hogy az olasz diplomáciai körökben nem tudják, miért kell a jelenlegi megbeszélésekkel kapcsolatban olyan témákat felvetni, amelyeknek elvi része elintézett dolog. Erre a leghatározottabb választ Mussolini miniszterelnök adta, amikor az előbb említett kijelentést tette az olasz—magyar barátsággal kapcsolatban. Végül a csehszlovák közeledésről kijelentéstük, hogy

Csehszlovákia az utóbbi időben bizonyos

Az AUTOBOX GARAGE

tudatja üzletfeleivel, hogy a javítási munkálatok befejeződtek, a bejárás és kijárás zavartalan és így minden tekintetben a b. üzletfelei rendelkezésére áll. Str. Muresianu 5. — Tel.: 3-92.

A francia lapok Németország jegyzékével foglalkoznak, amelyben a német kormány visszautasította a keleti egyezményhez való csatlakozást. Hír szerint

Barthou francia külügyminiszter új tárgyalásokat kezdett Beck lengyel külügyminiszterrel, aki Benessel is tanácskozott. Franciaország és Csehszlovákia különböző gazdasági és pénzügyi előnyöket helyeztek kilátásba Lengyelországnak.

de Beck katonai és politikai kikötéseket is támasztott.

A politikusok és újságírók nagy érdeklődéssel figyelik azt a küzdelmet, amely a kulisszák mögött Genfben Oroszország felvétele érdekében folyik. A szovjet hír szerint két feltételhez kötötte belépését a Népszövetségbe. Elsősorban igényt tart egy helyre az állandó tanácsban, másodsorban azt kívánja, hogy a meghívás formája méltó legyen Oroszország nagyhatalmi helyzetéhez. Franciaország és szövetségesei azon vannak, hogy teljesítsék ezeket a feltételeket, de keresztülvitelük nem megy simán. Az összekötő tisztet a francia kiküldöttek és Litvinov orosz külügyi népbiztos között Titulescu külügyminiszter vállalta, aki naponta tízszer is megteszi az utat Genf és a 30 kilométerre levő franciaországi Evion között, ahol Litvinov tartózkodik.

közeledést kezdeményezett a római paktumban való részvételben. Az ezzel kapcsolatos eszmecsere azonban még nem érték el a hivatalos megbeszélések stádiumáig sem.

Amerikai egyetemi tanár látogatása Aradon

Botanikai tanulmányokat folytatott a professzor a cialai erdőben. — Látogatás egy aradi orvosnő kertjében.

Előkelő vendége volt az elmúlt napokban Aradnak. A városba érkezett Edgard Anderson amerikai egyetemi tanár, a bostoni Harvard-egyetem botanika-professzora, aki az ország botanikai viszonyait tanulmányozza. Főként azt akarja megállapítani, hogy az amerikai eredetű dió- és körisfák hogyan alkalmazkodtak az itteni talajviszonyokhoz. Az amerikai egyetemi tanár kíséretében tartózkodott Dr. Cecea Mariu bucuresti-i egyetemi tanár, erdészeti szakértő, valamint dr. Georgescu Constantin bucuresti-i botanikai professzor.

A vendégeket PISO János erdészeti tanácsos fogadta és kalauzolta a cialai erdőben, ahol tanulmányokat végeztek. Anderson professzor számos fényképet kapott a marosmenti fákról és virágokról, majd kijelentette, hogy

egyes fajtákat Amerikában próbál termelni.

Az amerikai tanár közölte, hogy szeretne egy magánkertet megtekinteni, mire felkeresték dr. Moga Cornelia aradi orvosnő házat, ahol gazdag, szép virággyűjteményt mutattak be az amerikai vendégnek. Este bankett volt az amerikai vendég tiszteletére, majd Anderson professzor továbbutazott Timisoara felé.

CORSO-mozgó! MA PREMIER!

5, 7¼, 9¼ órakor!

A daliás Habsburg herceg

ORTH JÁNOS

zenés, humoros bécsi filmje.

GRETL THEIMER, KARL LUDWIG DIEHL
PAUL RICHTER, PAUL HÖRIGER

Ne várja be a hirtelen beállható hideget,

őszi esőzést, a közelgő főszezont, amikor túlhalmozás miatt esetleg nem tudnánk kellően rendelkezésre állani, hogy egyedülálló, kényelmes résztrendszereinket igénybe vehesse.

Napi 20, heti 140, vagy havi 600 lejes részletre mérték után készítünk legjobb szabóval divatöltényt, raglánt, télikabátot, stb. elsőrendű szövetekből. — Diákegyenruhát is készítünk részletre.

488

„RATA” ruházati vállalat, Str. Unirei 14 (Ortufay-palota)

Önborotválkozóknak fontos!

Egy egész egyszerű módszerrel lényegesen megkönnyítheti a borotválkozást. 2 perccel a szappanozás előtt egy kis Nivea-cremet dörzsöljünk a bőrbe. A hatás meglepő lesz. A borotvakésnek könnyű dolga van és játszva siklik a borotvás arcon. Nem érez égést és feszülést a bőrön. Még borotválkozás után sem lesz bőre vörös és felvakart. Vigyázzon, óvja bőrét és tegye kellemessé a borotválkozást Nivea-crem használata által.

Dobozokban 6 Lei 16.— — 72.—, tubusokban 6 Lei 30.—, 45.— / Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov

Látogatás a »vas-kancellár« kastélyában, ahol Európa sorsát intézték

Metternich Kelemen hallgató íróasztalánál...

Königswarthon, a Metternichek kastélyában van egy muzeum, Sorszámával ellátva, inventárba véve itt állnak a mindenható kancellár emléktárgyai. Egy széles, arannyal szegett barokk íróasztal, mellőle intézték félszázadon át Európa sorsát. Aztán egy hosszú asztal: emellől ugráltak fel rémülten a bécsi kongresszus résztvevői, amikor hírt vettek, hogy a korzikai elhagyta Elbát és kikötött francia partokon. Egy széles fal telstie van szétlőtt sapkákkal: forradalmak emlékei ezek... Odakünn zörögve hullanak már a park sétányaira a sárga falevelek és az ősz szellel együtt itt süvit közöttünk a kancellár hideg szelleme.

(Copyright by Jób Paál.
Utányomás tlos.)

Königswarden, 1934. szeptember 13-án

Lankás dombok oldalán, lécekkel körülkerített vadaskertek mellett, ősi park leveleit hullajtó fái között elhagyottan áll egy barokk-kastély. Zárva tartott kapuja fölött, természetbe faragva némán köszönti a vándort a Metternichnek kettős címere. Széles kockái öreg parkettnek ásitának tompán félhomályba zuhant fágas termekben, amelyeknek megült szögletei mozgalmas idők történetét mesélik el nekünk.

... Ötven esztendőn keresztül minden évben ide jött el megpihenni a mindenható kancellár: Metternich Kelemen herceg, a német-római szent birodalom utolsó császárának leg-erősebb támasza, a bécsi kongresszus kovácsa és karmestere...

Az emléke itt kering még a levegőben.

... Ebben a kastélyban született meg száz esztendővel ezelőtt a teplici hármias császár-találkozó terve, ide jöttek át a szomszédokból Ferenc, Miklós cár és Frigyes Vilmos.

És ezernyolcszáznegyvennyolc márciusában a hatalmát veszített Metternich itt kerestett menekvést a bécsi polgárok dühe elől...

Európa sorsát intézték ezekből a termekből. Ma: két korona belépődji ellenében csak néma emlékeket bámulnak meg a Metternich-muzeum ritka vendégei: fogycókurát tartó kövércek, vesebajukat kuráló betegek a szomszédos Marienbadból. Lihegve mennek a vezető után, aki betanulva hadarja el a mondanivalóját.

A kancellár elnémult íróasztalánál

A kastélyba nem mehet be senki. Nyári hónapokban a tizennyolc éves Metternich Pál herceg lakik itt, ha vakációra hazajön Svájc-ból. Az édesanyja spanyol infánsnő, rokona XIII. Alfonznak, aki tavaly heteket töltött Königswarderban. Egykoron világok sorsát intéző fejedelmek ültek a kertben, tarka abrosszal terített asztalok mellett, színes szökökutaknál. Itt hallgatta VII. Eduard Metternich Paulina hercegnő szellemes beszédét, megfordult a kastélyban Ferenc József is, a nagy világgégés után pedig Benes társaságában megnézte a

Metternichnek fészket Masaryk Tamás, a cseh-szlovák köztársaság elnöke. És egy meleg nyári napon megállott némán a nagy kancellár hallgató íróasztalánál Briand, a francia orosz-lán...

Vakító fehér alabástrom-szobrok, valahol Ittakában ásták ki őket, állanak a muzeum bejáratánál természetből faragott, összetöredezett római felirások mellett. A mennyezeten egy kitömött fűrészhál himbálódzik, a sarokból egy háromlábú borjú sandit a virárra, ahol szertemálló faágakon szinehagyott kolibriák bámulnak a poros ablaküvegekre... Köröskörül szarvas- és őzágancsok, némelyiken apró cédulák, vagy ezüstbe vésett betűk mondják el,

A forradalmak arcképcsarnoka

Zöld bőrrrel huzzák át egykor ezt az íróasztalt, amely sokáig a bécsi Burgban állt. A kora tavaszi hónapokban aztán átköltözött a schönbrunni kastélyba. Onnan hozták el ide a szomszédját is: ez már hosszabb és fehér nyírfából készült. Mellette ültek azok, akik Európa sorsát tárgyalták meg a bécsi kongresszuson. Hosszu asztallapján egymás mellett áll egy csomó valóban nagyértékű unikum: Mátyás király utazó-órja. Ezüstből. A lapja felfelé fordul, a szerkezete ma is működik, akkora ez az óra, mint egy zsebotesz, finom ötvös-munka a lapjai és a mutatói. Az olasz reneszansz bélyegét viseli magán. Mátyás, az igazságos elvitte minden útjára ezt az órát.

Üveg alatt tépett lila-színű tapétadarabok. Kék virágok szaladtak rajtuk egykoron, most keresztszben tépték el a tájékat. Kusza vonásokkal ez áll a tapétán *Inlandum regina jubes renovare Dolorem...*

Aeneas fájdalomát idézte börtönének falára XVI. Lajos, a franciák szerencsétlen királya. *Börtönének faláról jutott el ide ez a tapétadarab...*

Mellette áll Napoleon botja és Napoleon mosdó-lavorja. Elba szigetéről. Diszes, aranyozott állványon, finom művi lila porcellán, belül arany virágokkal. Gyönyörű sevresi munka. Mennyivel egyszerűbb és puritánabb az a címből készült lavor, amiben Ferenc József mosakodott a bécsi Burgban és amit még ma is megbámulhat a látogató...

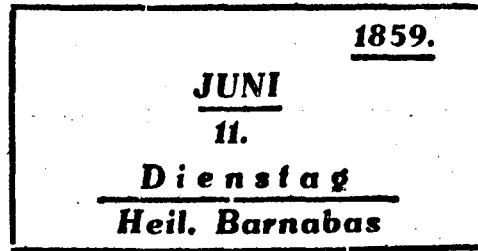
A vitrinekben időbeli sorrend nélkül sok-sok ritkaság. Orsini bombája, amely ott robbant fel III. Napoleon mellett, a reichstadti herceg levelei és miniatűr ordói, külön tekban apjától kapott drágaköves töre, lord Byron levele és az első fénykép-kísérlet: Paquart tükörlapján egy csillag-alaku figura elmosódott képe. Erzsébet királyné gyertyatartói, Bismarck levelei, Miklós cár prezentje és mindjárt mellette a cár halottmászója. Az eredeti. Reingeteg gyűrű, mindenféle művi, közöttük Mátyás király egyik gyűrűje is. Aranyból, közepén halovány opállal. Régi metszetek a falon, azután öreg fegyverek. És közöttük egy ku-

hogy mi volt a neve a vadásznak, aki puskája csöve alá fogta őket.

A fal mellett egy hosszú szekrény. Fekete skatulyákban csillogó ásványok a Podhorn teletéről és az érchegeység sebesen kanyargó patakjal mellől. *Károly Ágost* szász-weimari-eisenachi nagyherceg minisztere, öccsellen-cíja, *Goethe* gyűjtötte őket, amikor Marienbadban járt és szíve szerelemre gyulladt Ulricke iránt. A cédulákon ott van a keze vonása.

Az ablaknál üveggel leborítva egy rozszant íróasztal. Szüette lapján versek rímei csengenek össze. Vékony gyöngyírással szaladnak egymás alatt a sűrű sorok: *Alexandre Dumas*, az öregebbik írta tele az asztala lapját. Mondja a vezető: a vaskancellár nehéz aranyért vásárolta meg ezt az ereklyét Dumas pére örökösétől...

A következő szoba közepén, egyiptomi hieroglifokkal televesett oszlop mellett áll egy elnémult íróasztal. Vörös paliszanderből, arannyal beszegve. Bécsből hozták ide. A Rennwegen, a Metternich-palota dolgozószobájában állt. A közepén kalendárium. Leszá-kítható lapokkal. A legfelső lapot már nem térték le, ez mutatja a dátumot, amikor örök álomra hunyta le szeméit a mindenható kancellár.

Felül sárga és rózsaszínű kameák, melletti fehér márványból egy agár. És közepén miniatűrben a kancellár képe. Magas, barna bőrből készült tokban levélpapíros és boríték. Beléjük préselve a Metternichek címere.

lacs, meg egy kitömött hortobágyi juh.

Miért és hogyan került ide? Senki sem tudja megmondani...

Az egyik fal kalapokkal és sipkákkal van tele. Magyarázza a vezető:

„A nagy kancellár szenvedélye volt, hogy gyűjtötte a forradalomban összelőtt kalapokat. Azok vannak a falon...”

Huszonhét sapkát és kalapot számoltam össze...

Huszonhét forradalom emléke lóg a szobában...

Középen egy szitává lőtt szürke kalap. Amilyent Sziciliában viselnek. Mellette a bécsi polgár tipikus köcsöskalapja. Aztán egy zöld stájer kalap, zergeszakállal. És vörös jakobinuss-sipka. A bojtja hiányzik. A szélén barna folt. Valamikor jajaító ember piros vére lehetett. És piros-fehér-zöld kokárdával egy honvédkalpag. Össze van löve ez is. Széles karimával egy másik. Velenceiben láttam ilyen kalapot. A karbonarik sapkája ott lóg a rozsdás szögön a kékszalagu spanyol-kalpag mellett. A legtöbb kalapon kokárda. Egykoron csillogó selyemből, ma: összegyűrt rongy valamennyi...

A szoba közepén két mumia pihen. Unottan emeli felf a koporsó födelét a vezető és magyarázza:

„Ebben egy táruó pihen, amabban pedig egy pap...”

Vászonba göngyölve bámul szembe velünk bebalzsamozott, összeasztott fejük...

A muzeum falán, ócska fegyverek között a forradalmak véres sapkái...

Egy emelettel leibb a mindenható kancellár elnémult íróasztala. Zöld lapján egy csomó megörzött emlékekkel.

A falon, üveg alatt Metternich Kelemen herceg mosolyog...

Alig egy órányira innen, a Metternichék plüssi kriptájában már nincsen meg belőle más, csak egy pár zörgő, porladó csont...

Annyi sem, amennyi a mumia koporsójában megmaradt...

Felnyésztek mindnyájan, akárcsak a birodalmaik...
Paál Jób.

Ghibu Onisifor professzor látogatása az aradi minorita rendháznál

Tanulmányt ír a szerzetes-iskolákról a cluji egyetemi tanár — A simleul-silvaniei-i katolikus gimnáziumra vonatkozó iratokat tanulmányozta át Ghibu Onisifor

Ma délelőtt váratlan látogatója volt az aradi minorita-rendháznak. A délelőtti órákban egy tisztviselő kíséretében megjelent az aradi minorita-rendház plébániahivatalában Ghibu Onisifor cluji egyetemi tanár, akit — mint ismeretes — a kisebbségi szerzetesrendek körülményeinek felülvizsgálásával bízott meg a kultuszminisztérium. Az egyetemi tanár dr. Lakatos Ottó plébánost kereste fel elsősorban és közölte, hogy Pásziny Bonaventura dr. rendfőnökkel akar beszélni. Lakatos dr. kijelentette, hogy a kívánság teljesítése ezidőszereint lehetetlenség, miután a rendfőnök tegnap este óta 39 fokos lázzal fekszik szobájában, gyomorbántalmak következtében.

— Akkor a helyettesével szeretnék beszélni — válaszolta a professzor, aki borítékot nyújtott át a plébánosnak. — Ezt a levelet akarom átadni.

Lakatos dr. kijelentette, hogy a rendfőnökhöz címzett levelet nem áll jogában felbontani. Végül felküldötték dr. Monay Ferencét, aki a betegen fekvő rendfőnök engedélyével átvette a levelet.

A borítékban a kultuszminisztérium átirata volt, amelyben közölte, hogy Ghibu Onisifor egyetemi tanár megbízást kapott arra, hogy a szerzetesrendek iskoláiról a minisztérium számára tanulmányt írjon. Felkéri a kultuszminisztérium a rendfőnököt, hogy azokat az iratokat, amelyekre a tanulmány szempontjából a professornak szüksége van, bocsássa rendelkezésére.

Monay dr. kérdésére Ghibu Onisifor közölte, hogy a Simleul-Silvaniei-i iskolára vonatkozó iratokat szeretné látni. Kijelentette, hogy tisztviselőt is hozott magával, abból a célból, hogy ha valamelyik irat lemásolása szükségessé válna, úgy nyomban elvégezhesék a munkát. Monay dr. nyomban felkereste a szobájában levő rendfőnököt, aki engedélyt adott arra, hogy az egyetemi professzor által kívánt iratokat lemásolhassa.

Még a tüzoltókocsist is nyelvvizsgára rendelték Clujon

Clujról jelentik: Tegnap délelőtt a városban az a meglepő hír terjedt el, hogy a kisebbségekhez tartozó városi tisztviselőknek még a mai nap folyamán nyelvvizsgára kell állaniuk. Az első pillanatban hihetetlennek látszó hír valóban bizonyult. Fél 2 órakor, mikor a hivatalos óráknak vége volt, megkapták a kisebbségi tisztviselők az írásbeli felszólítást. Hogy ki előtt és miért kell vizsgázniuk, arra nézve nem volt az írásban semmi felvilágosítás. Csupán azt tartalmazta a rendelkezés, hogy ma reggel 9 órakor jelentkezzenek a prefekturán és mindenki vigyen magával tollat, tintát, papírost.

Ma reggel 9 órakor a vármegyeház előtt és a lépcsőházban férfiak és nők gyűltek össze. A vizsgára parancsolt városi tisztviselők. Meglepetést keltett, hogy nemcsak a tisztviselőket, hanem

a villamosüzem és a vízüzem tisztviselőit és alkalmazottait is berendelték a vizsgára.

A vízüzemtől írásbeli felhívást kaptak a szerelők és gépészek is. Fél 10 óra előtt nagy csapat tüzoltó érkezett a vármegyeházára, nekik is kell vizsgázniuk. Köztük van a tüzoltóság kocsisa, aki írni és olvasni nem tud, mert hiszen a loápoláshoz nem szükséges az írni-olvasni tudás.

Azonban nemcsak a városi tisztviselőket és alkalmazottakat rendelték be, hanem a vármegyei külső tisztviselőket is. Az ő vizsgáztatásuk külön csoportban fog megtörténni.

tokat a minorita-rend irattárából kiemelik és azokat Ghibu Onisifor rendelkezésére bocsásák.

A cluji egyetemi tanár ezután közölte, hogy azokat a tiltakozó beadványokat szeretné látni, amelyeket 1919-ben a Consiliul Dirigenthez, valamint más kormányforumokhoz benyújtott a minorita-rend akkor, amikor az állam átvette a simleulsilvaniei-i katolikus gimnáziumot. Monay dr. nyomban kikérte az iratokat és bevitte azokat a plébániahivatalban várakozó egyetemi tanárnak. Ghibu Onisifor tüzetesen áttanulmányozta a beadványokat, majd közölte, hogy egyikben sincs olyan adat, amelyről ne tudott volna és így szükségtelen azoknak lemásolása. Visszaadta az iratokat.

Uj légi és gáztámadási főpróba lesz Aradon

„Gázbombákkal“, „sebesültekkel“, tüzzel és „robbanásokkal“

Még élénk emlékezetében él Aradváros polgárságának az a légitámadásos gázvédelmi főpróba, amelyet a városi közigazgatási, közrendészeti és katonai hatóságok egymással karöltve rendeztek a nyár elején. Az Aradi Közlöny olvasói számára már akkoriban jeleztük, hogy ez a védelmi főpróba tulajdonképpen csak egy kísérlet, amelyet újabb próbák fognak rövidesen követni. A minisztériumtól szerdán reggel érkezett Aradváros közigazgatási ügyosztályához a rendelet, amely arról intézkedik, hogy

Aradon egy újabb légitámadás-elleni és egyben gáztámadás-elleni főpróbát kell rendezni

és pedig olyan keretek között, mint amilyenben Clujon, Oradeán és Brasovban már meg is rendezték.

Az Aradi Közlöny munkatársa érdeklődött az illetékes hatóságoknál az újabb háborus színjáték tudnivalói és azoknak részletei felől. Érdeklődésünkre illetékes helyen kijelentették, hogy a gáztámadási és légitámadás elleni védelmi gyakorlatok ezuttal valóban a reális helyzetet jobban meg fogják közelíteni, mint a legelső alkalommal, amidőn tulajdonképpen csak a polgári lakosság fegyelmeztségének kipróbálásáról volt szó, valamint annak megállapításáról, hogy mennyire bírják a város...? A legelső próba eredményeivel viszonylagosan meg voltak elégedve a hatóságok és így

sor kerülhet a második háborus színjátékra is.

Értesüléseink szerint, ezuttal az újabb hadijáték két fejezetre oszlik. Az egyik része nappal zajlik le, a másik része éjjel. Mindkét ízben a gyakorlatok megkezdését a gyárüzemek és a vasuti műhelyek szirénáinak bugásával fogják jelezni és a jeladási apparátusokba ezuttal is bevonják az egyes aradi hitfelekezetek templomainak harangjait. A nappali gyakorlatozás lényegét azok a légi-bombaimitációk fogják jelenteni,

amelyeket egy bizonyos időpontban egyszerre kezdenek robbantani a város nyilvános részein a katonai csapatok.

Ezek a füstbombák tulajdonképpen gázbombákat helyettesítenek majd, amiket az elmélet szerint támadó repülőgépek szórnak alá a városra. A füstbombák szórását természetesen a riadó-jeladások elhangzása után kezdik meg,

Szömörkényi-Vas

mozgásművészeti iskola

a tanítást szeptember 15-én kezd. Beiratások folytak. Bul. Dragalina 12. 3718

tokat, majd hosszabb beszélgetést folytatott Lakatos Ottó dr. plébánossal az aktuális ügyekről, többek között a timisoarai piarista-gimnázium ügyéről, amelynek épületét — mint ismeretes — éppen Ghibu professzor javaslatára irták át Timisoara városra. Az egyetemi professzor ezután eltávozott és ma este el is utazott Aradról.

Ghibu Onisifor aradi látogatása nagy érdeklődést keltett a katolikus egyházi körökben, miután attól tartottak, hogy az iratoktatásnak kellemetlen következményei lehetnek az aradi minorita-rendre. — éppen úgy, mint Timisoarán történt a piaristáknál. Miután kiderült azonban, hogy a látogatás teljesen ártalmatlan jellegű, az erről szóló hír általános megkönnyebbülést keltett. Érdekes, hogy a simleulsilvaniei-i gimnázium épületét nemrégiben irták át telekkönyvileg az állam nevére s így nem tudni, milyen adatokat keresett tulajdonképpen Ghibu professzor.

tehát aki nem tartózkodik az uccán a robbanások idején, annak nincs egyáltalán mitől tartania. A bombák robbanásai után katonai segélycsapatok fogják bejárni a várost, hordágyakkal és gázálcokkal felszerelve és jelképesen összeszedik a „sebesülteket“, akiket első segélyben részesítenek. Ebbe a munkába bekapcsolódnak a cserkészcsapatok is, amelyek ugyancsak gázálcokkal felszerelten szedik össze a „gázmérgezést szenvedett“ sebesülteket.

A város valamelyik nyilvános helyén egy fakaliba felépítéséről is szó van, amelyet a „légi-gáztámadás“ megkezdésének pillanatában felgyújtanak. A tervek szerint, ezt a kis faházikót a városi tűzoltóságnak kell eloltania, minél rövidebb idő alatt, mert azt fogja jelképezni, hogy légi támadók gyújtották fel.

A nappali gyakorlatok minden egyes fázisát természetesen éjszaka is megismétlik.

Mindkét esetben a gyakorlatok végét ugyancsak harangszóval és szirénabugásokkal fogják jelezni. Az éjszakai gyakorlatok teljes sötétségben fognak lezajlani és tanácsos lesz, ha mindenki gondosan bezárkózik lakásába, vagy legalább is védett falak közé húzódik.

A második gázvédelmi és légitámadási gyakorlat részletes programját az illetékes hatóságok még e héten kidolgozzák. Ha ezzel a munkával elkészültek, megállapítják az újabb háborus tömeggyakorlat napját is, de természetesen sem a nappali, sem pedig az éjszakai támadás időpontját nem fogják közölni, hogy ezzel is „élethűbbé“ tegyék a gyakorlatot.

Ma utoljára!
CENTRAL: 5, 7¼ és 9¼ órakor
BAKFISASSZONY
(Fräulein Frau).

Jenny Juço Paul Hörbiger

SELECT: 5, 7¼ és 9¼ órakor

A cigánykirály

JOSÉ MOJICA ROSITA MORENO

D. u. 3 órakor 7 leles átlaghelyekkel:
Amiről az asszonyok álmodnak (G. Fröhlich)

Jön: Tell Vilmos, füzerepekben Conrad Veidt, Theodor Loos, Maly Delschaft, Hans Marr, Kaethe Haack.

Jön: Az első csók, füzereplő Janet Gaynor és Warner Baxter.

HIREK

Tessék beszélni...

A tengerpart felől füstfelhőket hoz az őszi szél, a hatalmas óceánjáró luxushajó roncsai végöröket élik. Elpusztult már a fényűzőben berendezett parkettás táncterem, ahol pár nap előtt gondatlan kirándulók siklottak a legfrissebb rumbakredenciók hangjai mellett, néhány megfeketedett deszkadarab maradt meg csupán a csodálatosan szép luxuskabinokból és felismerhetetlen, szennéget emberi holttestek szegélyezik a Morocastle fedélzeti sétányát, tragikus mementójául annak, hogy az ember még mindig nem ura a pusztító elemeknek. Hogy a legszebb és legtökéletesebb emberi alkotás percek alatt semmivé válik, ha kitör bilincscsiből a két legszeszélyesebb elem: a tűz és a víz...

A parton vizsgálóbizottság kutatja majdnem kétszáz ember halálának titkát, szigorú bírák vizsgálják, kik a felelősök az utóbbi idők legborzalmasabb hajókatasztrófájáért. És a tragédia felett, a füstölgő hajóroncsok és szennéget holttestek mellett kibontja zászlóját — az amerikai üzlet. Ashbury város polgármestere megérdemli, hogy neve megörökíttessék ragyogó üzleti ötletéért, amellyel dollárok halmazát akarja kicsikarni kétszáz holttestből. A derék polgármester meglátta a Morocastle tragédiája mögött — az üzletet. S rendeletet adott ki, amelyben csak öt dollárért engedte meg a kíváncsiak tömegének a hajó megtekintését. Sőt egy lépéssel tovább ment. Füstfalarokat rendelt hamarjában valamelyik áruházból és újabb öt dollárért ellenében árcsökkentést bocsátott rendelkezésre az égő hajón látogatást tevő közönségnek. S felharsant a reklámiadó az amerikai újságokban, Ashbury polgármestere potom áron kínálta a legújabb szenzációt. Mindössze tíz dollárba kerül egy kis idegborzongás. Eredeti, hamisítatlan látványosság. Tessék beszélni! Séta az égő hajón, bukdácsolás a megfeketedett holttestek körül. Itt látható az anya, akinek karjában halt meg kisgyermek, amott görcsös ölelésben egy elpusztult fiatal házaspár... minden eredeti. Made in America. Óvakodjunk az utánzatoktól! Amott, a fedélzeten a kereskedő, akit agyonverték a mentőcsónakokért folyó tülekedésben, hamisítatlan vérfojtók a fedélzet maradványain... borzalmasabb, mint a panoptikum... ne tessék tolokodni, mindenki sorra kerül...

Anyák, apák, testvérek, gyermekek és hozzátartozók zokogása lebegi körül az égő hajót, ahol kétszáz élet pusztult el. És Ashbury derék polgármestere elégedett mosollyal számolja a dollárokat, amelyeket egy deliriumos kor gyermekei ajándékoztak — a látványosságért...

A tengerpart felől füstfelhőket hoz az őszi szél. S a Morocastle nagy katasztrófa körül rumbát lejt az örület... (—rosi.)

— **IDÓPROGNÓZIS:** Keleti, délkeleti légáramlással változó felhőzet várható, helyenként záporosok lehetségesek. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— A francia vezérkari főnök prágai látogatása. Párisból jelentik: A francia hadsereg vezérkari főnöke, Gamelin több tábornok kíséretében Prágába utazik, ahol résztvesz a cseh hadsereg szeptember 17-én kezdődő hadgyakorlatain.

— Szoborszentelés a római Szent Péter-bazilikában. Rómából jelentik: A Szent Péter-bazilikában ma szentelték fel Szent Zsófiának, a Sacré Coeur alapítójának szobrát. A fényes egyházi szertartáson óriási tömeg vett részt.

— Aláírták a jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződést. Budapestről jelentik: A jugoszláv kormány és a magyar kormány megbízottai hetek óta folytattak tárgyalásokat a kölcsönös áruforgalom új szabályozásáról. A tárgyalások ma befejeződtek és az új kereskedelmi szerződést aláírták. A megegyezés szeptember 15-én lép életbe és érvénye 1935. december 31-én jár le.

— Felrobbant a vallán az oxigéntartály. Budapestről jelentik: Ma délelőtt a földtani intézet előtt Rabóczky Gyula, az intézet altisztje a földtani intézet részére kézikocsin több torpedó alakú oxigén-vastartályt hozott. A kapu előtt a tartályokat a vállára dobva vitte be az intézetbe. Az egyik könnyelműen felkapott vastartály a válláról leesett a járdára és ott felrobbant. A légnyomás az altisztet átröpítette az uttest másik oldalára, ahol holtan terült el a földön.

— Nitrogén a levegőből. Budapestről jelentik: A magyar agrárszító munkatársai ma megtekintették a téti nitrogéngyárat, amely a földjára nagyjelentőségű nitrogént a levegőből vegyi uton állítja elő. Az eljárásban nagy szerepe van az eddig használhatatlan lignitnek. A nitrogéntrágya Magyarország egyik legfontosabb kivitelé cikke.

— Három részeg matróz elfoglalt egy hajót. Párisból jelentik: A boulognei kikötőbe tegnap délután befutott a Maudel nevű svéd gőzös és miután a rakományokat partra szállították, a hajó kapitánya és a legénység is partra szállt. Három matróz később dorobozolni kezdett és annyira lerészegedtek, hogy az uccán is botrányt okoztak a járókelők között. A rendőrök a közönség segítségével üldözőbe vették a matrózokat, mire ezek a hajó fedélzetére menekültek. Azóta a három részeg matróz hatalmában tartja a hajót és oda senkit nem enged, minden közeledőt kövekkel megdobálnak. A múlt éjjel a rendőrség fényszórókkal igyekezett megközelíteni a hajót, de a matrózok idejében észrevették a tervet és kövekkel bezúrták a fényszórót. A hajót most a rendőrség őrzi, amíg a matrózok meg nem adják magukat.

— Angol katonai attasé neveztek ki Moszkvába. Londonból jelentik: Az angol kormány katonai attasé nevezett ki Moszkvába, Skaffe ezredes személyében. A Britt birodalomnak 1917. óta ez az első katonai attaséja a szovjet fővárosban.

— Öngyilkossági kísérlet történt az aradi várallelban. Latu Kornél, 35 éves volt betegséggelgyőző pénztári tisztviselő akart megválni az élettől és karján felvágta az ereket. Az öngyilkossági kísérlet katonák vették észre s nyomban értesítették a mentőket, akik súlyos állapotban vitték a volt tisztviselőt a kórházba, ahol első segélyben részesítették. A délutáni órákban a beteg állapota annyira javult, hogy valószínűleg a holnapi napon már elhagyja a kórházat. Leépítették és hosszabb ideje állás nélkül tengődik.

Meddig tart a házasság?

Az egyik fővárosi lap házassági statisztikáit közli folytatásokban. Az első rész — amelyet mai számunkban ismertettünk — arról szólt, hogy az utóbbi három évben mennyi volt az ország területén a válások száma. Most a tartamukra vonatkozó szám adatok szerepelnek. A statisztika szerint a felbontott házasságok 11 százalékban nem tartottak 1 évig, 43 százalék 1—5 évig, 25 százalék 6—10 évig, 11 százalék 11—15 évig és 5 százalék 16—20 évig tartott. A válások túlnyomó része tehát a házasság 1—5 évéig keletkezett.

— Tombolni kezdett a „nyereménytárgy” a tombolán. Sopronból jelentik: A közelben levő Csorna községben az ottani Ipartestület tombolát rendezett, amelynek huzásán ma délben mintegy 4000 ember jelent meg. A nyeremények között szerepelt egy hátsó és egy tehén is. Amikor kisorsolták a tehenet, a szegény állat a nagy zajtól megvadult és többeket felöklelt. Erre óriási pánik tört ki, az emberek egymást tolták, taszították. Közben a pánik folytán tizen súlyosan és többen könnyebben megsebesültek.

— Féltszázéves a budapesti Operaház. Budapestről jelentik: A magyar királyi Operaház szeptember 27-én üli meg fennállásának 50 éves jubileumát ünneplő díszelőadással.

— Két újabb öngyilkosság Aradmegyében. Ismét két újabb öngyilkosságot jelentettek szerdán az aradi csendőrszámnyarancsnokságnak. Az egyik öngyilkosság Pecican történt, ahol Paula György gazdálkodó gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől. — A másik öngyilkosságot Oprea Florea követte el Plescutia községben, ahol felakasztotta magát és mire rátaláltak, halott volt.

— Meghalt egy „békebeli” orosz forradalmár. Prágából jelentik: A cseh fővárosban ma 90 éves korában meghalt Bresztovszki Katalin, a híres orosz forradalmár. Bresztovszki Katalin hosszú életéből 30 évet töltött szibériai száműzetésben. A forradalmár régi, előkelő családból származott, de már fiatal korában résztvett a forradalmi mozgalmakban. A földművesek között agitált Bresztovszki Katalin, aki a Kerenszki-féle forradalom idejében nagy szerepet játszott, később azonban Lenin és Trockij uralma alatt menekülésre kényszerült. A forradalmár először Amerikában élt, majd Prágában telepedett le, ahol ma meghalt.

FIGYELEM!

Tíz finom cigarettá elegáns csomagolásban 12 Lei
A CIGARETTA NEVE?

UNIREA

12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK nikotinmentesítve vannak, szópóka nélkülök, alakjuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megörökös illatukat és egyedi magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amelyet, hogy NIKOTINMENTESEK!

SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

— Kicsérélik a cernauti pénzügyigazgatóság egész hivatalnokai karát. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumhoz a napokban feljelentés érkezett, amely szerint a cernauti pénzügyigazgatóságon hosszabb idő óta nagyarányú visszaéléseket követnek el, amelyekkel súlyosan megkárosítják az államot. A feljelentés alapján azonnal vizsgálatot vezettek be. A vizsgálat megejtésére kiküldött bizottság tegnap számolt be a vizsgálat eredményéről a pénzügyminiszternek. A vizsgálat — ugylátszik — mindenben igazolta a feljelentés állításait, mert Slavescu pénzügyminiszter a jelentés meghallgatása után — mielőtt elutazott volna Genfba — elrendelte a cernauti pénzügyigazgatóság egész tisztviselői karának felfüggesztését és három főbűnösnek a táblai vádtanács elé állítását.

— FÜRDŐTRIKÓS NAPFÜRDŐZŐ NŐ A SIRKÖVÖN. „Sirkövön napfürdőzni izléstelen-ség” állapotította meg nagyon helyesen Ralph Gardner essexi esperes egy beszédében. Elmondta, hogy legutóbb egy szép napos délelőtt a temetőbe ment sétálni és ott az egyik sirkövön fürdőtrikós lányt talált, aki derűsen napozott. Amikor felelősségre vonta, a lány csodálkozva mondta, hogy nem érti, miért ne napfürdőzhetne a temetőben? Az esperes szigorú utasítást adott a kerületéhez tartozó összes temetők őreinek, hogy fürdőtrikóban senkit se engedjenek bemenni a temetőbe.

— Házasság. Székely György és Böhm Ibi házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

— A sepreusi községi választások. Az aradmegyei községekben — mint ismeretes — előre meghatározott program szerint községi választások vannak folyamatban. A programnak megfelelőleg a megyei prefektus Sepreus község választását szeptember 14-re tűzte ki. Bizonyos körülmények miatt a megye vezetősége úgy intézkedett, hogy a sepreusi választás napját nyolc nappal későbbre halasszák el. Ilyenformán Sepreus szeptember 22-én választja meg új község-tanácsát, melynek eskütétele október hó 4-én fog végbemenni a szokásos külsőségek között a sepreusi község-házán.

— Letartóztatták a timisoarai vasúti katasztrófa egyik okozóját. A Sacalaz vasúti összeütközés ügyében befűzték a hivatalos vizsgálatot, a melyet Christea Silvius kerületi vasutigazgató elnöke alatt álló bizottság fogantatott. A bizottságnak tagjai voltak Zamfirescu, Ciutac, Fried és Banarescu felügyelők. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésért elsősorban Nedaban Péter váltóért terheli a felelősség, aki a tehervonat tolatása után nem állította vissza a váltót a második vágányra. Nedaban nem is tagadta, hogy ezt elfelejtette megtenni. Nedabant azonnal letartóztatták és átadták az ügyészségnek. Szomorúan végződött a vizsgálat Coloioara, Sacalaz állomásfőnökre nézve. Vele kapcsolatban megállapították, hogy elmulasztotta személyesen ellenőrizni, vajjon a váltót helyesen állították-e be, vagy sem. A szolgálati szabályzat szerint ugyanis az állomásfőnöknek minden egyes esetben, amikor vonatot várnak, személyesen kell ellenőrizni a váltók állását. Coloioara azonban ezt elmulasztotta és így részesevé vált annak, hogy az összeütközés megtörténhetett. Felelősségre vonják majd Bogdan Traian, a gyorsvonat mozdonyvezetőjét is, azért, mert az állomás előtt nem lassított. A vonat a menetszalag bizonyítása szerint hetvenöt kilométeres sebességgel haladt a váltón túl és Bogdan közvetlenül az összeütközés előtt fékezett, amikor maga előtt meglátta a tehervonatot. Az összeütközés színhelyén a pályatestet két órai kemény munka után tisztították meg a romoktól és törmelékektől. Az anyagi kár körülbelül félmillió lej.

— Orvosi hír. Dr. Fischer Ilona gyermekorvos, a szegedi egyetemi gyermekklinika v. tanársegéde rendeléseit Str. Romanului 7. szám alatt megkezdte.

— A serdülő lijuságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikákon a Ferenc József vizet a kisdetek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélu-rutjánál már régóta kitünő sikerrel alkalmazzák.

— Ma az alantli gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK: Bulev. Regina Maria.

BERNÁT: Lángá Gará (vasutállomásnál)

DANCIU: Piata Mihai Viteazul.

BERGER: Calea Saguna.

Az aradi katolikus polgári leányiskola hitoktató-nőjének tragikus halála

Három hétig birkózott a halállal **Siman Berta** nővér — Csütörtökön lesz a temetése

Arad katolikus társadalmának nagy gyászja van. **Simon Berta**, a polgári leányiskola hitoktató-nője, aki éveken keresztül működött Sighisoarán mint igazgatótanárnő, az aradi **Leányklub** megalapítója, a Szociális Misszió tagja, három heti szenvedés után 53 éves korában elhunyt.

Simon Berta, akit a katolikus körökben általában „Berta nővér” néven reveztek, Nagymolán született, Nagyiküllővármegyében. Tanulmányait Sibiuban és Kalocsán végezte és mint tanárnő kezdetben Breznóbányán, majd Brasovban és Lugojon működött. Később került Sighisoarára, ahol mint igazgatótanárnő fejtett ki áldásos tevékenységet. Simon Berta 1924-ben került Aradra. Az aradi polgári leányiskola hitoktató-nője lett és egyszeriben megszerette őt az egész katolikus társadalom, miután jótékony munkájával minden megmozdulás élén található volt.

Berta nővér egyszerű szervező erővel volt megáldva és egy táborba toborozta a katolikus leányokat, megalakítva az aradi Leányklubot. Egyházi énekkarokat alakított és odaadással irányította az énekkarok munkáját. Minden jótékony akcióban a katolikus plébánia rendelkezésére állt és vezetőserepet vitt. Kitűnő pedagógus volt, tanítványai szerették és a szegények valósággal bálványozták az áldottszivíű Berta nővért, akinek korai halála egész Arad katolikus társadalmának őszinte fájdalmára következett be.

Simon Berta három héttel ezelőtt tifusz-gyanus körülmények között betegedett meg. A máskor erős, egészséges tanárnőt a betegség nagyon megviselte. Szinte napokon keresztül feküdt magas lázzal, ami végül is halált okozta. Orvosa, dr. **Moga Cornélla** még reménykedett abban, hogy a nővér erős szervezete legyőzi a gyilkos kórt, azonban a három heti fekvés, a magas láz végül is győzedelmeskedtek szervezetén. Simon Berta ma reggel örök álmra hunyta le szemét.

A temetésről történt intézkedés, amennyiben Simon Bertát a Str. Greceanu 20. számú gyászszobából csütörtökön délután fél hat órakor kísérik ki a felsőtemetőbe. A plébánia ezután is felkéri a katolikus egyesületek tagjait, hogy a temetésen minél nagyobb számban jelenjenek meg és kísérik el utolsó útjára Simon Berta nővért. Az elhunyt lelkiüdvéért pénteken reggel nyolc órakor egésztestő gyászmise lesz a minorita-atyák templomában.

— **Letartóztatták Furlug község bíráját a Gáspáry-kastély ostromlásával kapcsolatban.** Emlékeztetés meg olvasóink előtt a Gáspáry-fivérek ügye, akik ezidőszent orvosi megfigyelés alatt vannak, mert az a gyanu, hogy nincsenek szabad elhatározási képességük teljes birtokában. Valóságos ostrom folyt a Gáspáry-fivérek kastélya ellen, kik odazárkóztak a végrehajtás és árverés elől annakidején, mikor a halálos végű nagy összeütközés történt. Furlug község bírája Stiopane Petru ez alkalommal igen egyoldalúan fogta fel békebírói hivatását, már akkor oly vádak hangzottak a bíró ellen, hogy főként az ő fellépése miatt volt oly gyászos végű a Gáspáry-fivérek dolga. A bíró, mint emlékeztetés, maga vezette a lakosságot a kastély ellen és hogy a község lakossága oly ellenséges magatartást vett fel, azt is a községi bíró fellépésének tulajdonították. Az időközben megejtett vizsgálat ugylátszik igazolta ezeket a vádakot, mert a lugoji vizsgálóbíró a heteken át folytatott vizsgálat eredményeként tegnap délután letartóztatta Stiopane Petru községi bírót, mégpedig **legátus és testi sértés alapos gyanuja miatt.**

— **Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és hurunkulózis** eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „**Ferenc József**” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza.

Asszonyok, lányok!

A legújabb párisi módszer szerint **3 hónap alatt az arcápolást és az arcápoló szerek készítését** megtanulhatja **PILISINÉ** kozmetikában, modernebb gépekkel dolgozik.

— **Leszállította a timisoarai Tábla a mureseli zenészmester gyilkosainak büntetését.** Timisoaráról jelentik: A Tábla szerdán foglalkozott a mureseli emlékeztetés fejszés gyilkosság ügyével, amidőn a fiatalkoru Zámbo István agyonverte Lórencz Jakab zenészmestert, a felesége és annak szeretője felbujtására. A Tábla a tárgyalás során kihallgatta a gyilkossági ügynek 15—15 évre ítélt szereplőit. Zámbo István az elnöknek arra a kérdésére, hogy megbánta-e tettét, azt felelte, hogy nem és nem is fogja megbánni. Örül, hogy elítélték, mert így legalább lesz hol adnia és nem kell pénzt adni az éteire, mert az „állami szállodában” mindent ingyen kap. A másik két vádlott hasonló hangon beszélt. A táblai tanács hosszas tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint a vádlottak büntetését leszállította egy-egy évvel. Így Lórencznét 14, Fehér Jánost 14 és Zámbo-Tóth Istvánt 9 évi börtönbüntetésre ítélte. A vádlottak az ítéletben megnyugodtak és így az jogerős.

— **Egy hirhedt oradeai betörő leszurta a rendőrt.** Oradeáról jelentik: Ittas állapotban három bérkocsis tért be Less György, Str. Decebal-uccai korcsmájába: Klein Jenő, Dajka Géza és Dajka Zoltán, a két rovtomultu, fékezhetetlen Dajka-testvér. Éjfélig mulattak és a korcsmárosnak kijelentették, hogy nem fizetnek. A korcsmáros behívta a Decebal-ucca sarkáról a rendőrt, Dragan Joant, aki azonban nem birt a három részeg bérkocsissal és segítségül hívta Chipe György rendőrtársát. Kétten próbálták bekisérni a három tomboló részeg embert, eközben Dajka Zoltán bicskát rántott elő és négyszer tüdön szurta Chipe közrendőrt. Less György korcsmáros pedig Dajkát egy szódás üveggel fejbevégtá. A leszurt rendőrt társa bérkocsin bevitte a közkórházba és csak innen értesítette a központi rendőrséget. Borodi ügyeletes rendőrtiszt husz rendőrrel kivonult és a három bérkocsist a Tinca-uccán riasztó lövésekkel megállásra kényszerítette, elfogta és bevitte a rendőrségre, ahol Dajka Zoltán a verekedés közben kapott fejsérülésébe meghalt. A másik két verekedő bérkocsis — mivel rendőrt támadtak meg — a rendkívüli állapotokra való tekintettel, a hadbíróóság elé kerülnek. Chipe György közrendőrt a bihormegyei közkórházban ápolják, állapota nagyon súlyos, életbenmaradáshoz kevés a remény.

VILLÁNYI Elegáns BUDAPEST,
SZŐRMEBUNDA Tartós Kigyó-u. 5.

— **Beleznay István** 15 éve fennálló rajz- és festőiskolája megnyílt. Jelentkezés naponta d. e. 9—1-ig, d. u. 3—6-ig. Piata Avram Iancu 21.

Titkos kommunista fegyverraktárat lepleztek le a Dnyeszter partján

lasi-i tanító a G. P. U. szolgálatában — **Revolvert szegzett a rendőrökre az elfogott kém**

Isából jelentik: Néhány nappal ezelőtt a város egyik szállodájában vett ki szobát egy **Plamadeala** nevű balti-i kereskedő. A rendőrségnek gyanussá vált a kereskedő, akinek távollétében házkutatást tartottak nála. Kiderült, hogy álnéven utazott, amennyiben egy **iasimegyei tanítóval azonos.** Amikor a rendőrök később elfogatására megjelentek, az **alkereskedő revolvert rántott és rájuk szegezte, de már nem volt ideje elsütni a fegyvert, mert ártalmatlanná tették.** A vizsgálat során azután beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy néhány évvel ezelőtt Oroszországba szökött és a **G. P. U. szolgálatába állott.** Elvégezte a kémiskolát, majd különböző megbízásokkal jött vissza az országba. Beismerő vallomásában a volt tanító **elárulta azt is, hol van a kommunista titkos fegyverraktára.** Kiszálltak az általa megjelölt, a Dnyeszter partján fekvő helyre, ahol egy **erdőor összeomlott háza alatt elásva megtalálták a fegyvereket.** Számos revolvert, puskát, töltényt és dinamitpatront foglaltak le. A leplezett kémkedés ügyében több újabb letartóztatás történt.

— **Aggasztó Masaryk állapota.** Prágából jelentik: Nagy feltűnést keltett, hogy Masaryk elnök betegségről kiadott hivatalos jelentés nem jelleli meg Masaryk állandó helyettesét. Ezt arra magyarázzák, hogy nézeteltérés támadt a kormánytagjai között és így a helyettes személyére vonatkozólag csak mára várható megegyezés. Orvoskörökben Csehszlovákia elnökének állapotát aggodalmasnak tartják.

— **Egy bucuresti-i diák agyonlőtte társát.** Bucurestiből jelentik: Ionescu 18 éves diák, a „Mihail Viteazul” liceum növendéke Brezoajele Dambovita-megyei községben volt szabadságon, ahol Stan Nicolae nevű diaktársa is szabadságot töltött. A két diák között eddig ki nem derített okból civódás támadt, amelynek során Stan agyonlőtte Ionescut. A gyilkosság híre nagy megdöbbenést keltett Bucurestiben.

— **GYERMEKTELEN ASSZONYOK ADÓJA.** Belgrádból jelentik: A jugoszláviai orvosok kongresszusán Bledben dr. Zelic Milutin orvos indítványt nyújtott be, amely azt kívánja, hogy az orvoskongresszus szólítsa fel a kormányt olyan törvényjavaslat benyújtására, amely külön adót vet ki olyan férjes asszonyokra, akiknek házasságuk gyermektelen.

— **Az állami Osztályorsországek 5-ik osztályának huzási eredményei 1934. szeptember 12-én a 9-ik huzási napon.** Lei 150.000 No. 38242. Lei 60.000 No. 11214. Lei 40.000 No. 20329, 22043, 30477, 47680, 60431. Lei 20.000 No. 5645, 11624, 36440, 40658, 43409, 45046, 48484, 65110, 67353, 73056 és még 1683 nyeremény Lei 15.000 és 5.500 között. Össznyeremények: Rendes nyeremények 26195, pótnyeremények 5 drb. Lei 1.000.000, mozgójutalmak 4 drb. 1—1 milliós és a 8.000.000-ös főnyeremény. Kisorsolva: 15075 rendes nyeremény. Kisorsolandó még: 11125 rendes nyeremény, 4 mozgójutalom, 5 drb. 1—1 milliós pótnyeremény, az 5.000.000-ös nagyjutalom, mely felosztható 5 drb. 1—1 milliós jutalomra és a 8.000.000-ös főnyeremény. A huzás szeptember hó 26-ig tart.

— **Kereskedő-gyűlés vasárnap.** Az Aradi Kereskedelmi Testület az őszi munkaév kezdetével vasárnap, szeptember 16-án d. e. fél 12 órai kezdettel közgyűlést tart az egyesület nagytermében és erre az elnökség ezután hívja meg az összes tagokat. A tárgysorozat a kereskedelem általános érdekű folyó ügyei mellett két fontos ügygel foglalkozik: a Polgári Jótékony Egylet a menház telkének parcellázásával kapcsolatban ajánlatot tett az ingatlanára, a Kereskedelmi Testület javára bekebelezett betegápolási szolgalmi jog pénzbeli megváltása iránt, ennek megvitatása és határozathozás. A másik, országos jelentőségű ügy pedig az adótörvények módosítási tervével kapcsolatban a szövetség által kidolgozandó javaslat megbeszélése és a szövetség által ez ügyben kibocsátott statisztikai kérdőívek cégenkénti kitöltésének az ügye. E fontos kérdések előkészítése végett a közgyűlést közvetlenül megelőzőleg a választmány 11 órai kezdettel ülést tart és meghallgatja a vezetőségnek a közgyűlés elé terjesztendő javaslatát. Az elnökség kéri a közgyűlésre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését, hogy a határozatképeség meglegyen. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés szeptember 24-én, d. e. 11 órára hivatik össze, amikor a megjelenek számára való tekintet nélkül határozni fog. Domán Sándor, elnök. Szöllösi Zsigmond dr. főtitkár.

— **Magyar Uriasszonyok Lapja.** Minden oldala, minden sora, minden betűje a szépirodalom-tudomány és a praktikus élet fényét és melegét sugározza magából. Két folytatásos regénye a legújabb magyar irodalom szenzációja, elbeszéléseit és cikkeket legkitűnőbb írónk írják. Színes divat- és kézimunkamelléklete a nyugati divatdiktátorok legírissabb alkotásaival ismertetik meg. Háztartási rovata és receptjei minden háziasszony számára nélkülözhetetlenek. Gyermeklap-melléklete a magyar ifjuság szórakoztató és tanító öröme. Üzenetei, tanácsai az élet minden problémájába biztosan bevilágítanak. Tessék mutatványszámot kérni a lap képviselőjétől: Török János, Oradea, Casuta Postala 47.

URANIA

MA, csütörtökön 5, 7 1/4 és 9 1/4 órakor Utoljára!

Olecsó helyárrakkal

A láthatatlan gárda.

BRIGITTE HELM KARL LUDWIG DIEHL

D. u. 3 órakor Lei 9.— átlaghelyárrakkal

M a n c i és b a b á j a !

Jön: Kacagó tarka tavasz!

Műkeger és színes trükkfilmek.

Cserépkályha,sfantu-gheorghel
gyártmányu
prima minőségü**olcsó árban**kapható 3172
kizárólag a**„CERAMICA“**

kályhas cégnél, Bdul Regina Maria 9. sz. I. emelet.

*mindenfelől***SPORT KÖZLÖNY****Itt az új fegyver: az elektróbomba**

A haditudomány napról-napra fejlődik. Tudós agyak folyton újabb és újabb eszközöket találnak fel, hogy az emberiség minél tökéletesebben pusztíthassa önmagát. A legújabb találmány belga eredetű. Neve: elektróbomba. Olyan gyújtóanyagot tartalmaz, amely háromszáz fokos hő fejleszt és két és fél percen át ég. Pusztítása tökéletes. A legutóbbi belga hadgyakorlatokon próbálták ki és megállapították, hogy az egyetlen védőszer ellene — a homok. Városokban azonban néhány elektróbomba helyrehozhatatlan pusztításokat vihet végbe.

Még egy haditalálmány: az Y-sugarak

Keilhaus német vegyész-mérnök találmánya az Y-sugár, amelynek semmi köze sincsen az elektromossághoz. Vegyi találmány és külsőleg hasonlít a magnéziumhoz. Patronokba sűrítik és ha kilövik, úgy egy millió gyertyafény erősségű fényt lövel ki magából. Gépekre nem bír hatással, ezzel szemben az emberi szervezetet pillanatokra megbénítja. Repülő, vagy tanktámadásnál felbecsülhetetlen védőszer, mert a tank vezetőjét, vagy a repülőgép pilótáját pillanatokra megbénítja, úgy hogy légi támadásnál egymásután zuhannának le a kormányozatlanul maradt repülőgépek.

Esőellenes biztosítás

Az egyik francia vasúti társaság kezdeményezte az esőellenes biztosítást. Kiránduló vonatot indított a tengeri fürdőhelyekre és biztosítást vállalt jelentéktelen kis összegért az eső ellen. Ha a kirándulás napján délután fél három és fél hat óra között legalább három milliméteres eső esett, úgy a bebiztosított utasok visszakapták utiköltségüket, azonkívül kártalanítást az elrontott napért. A kártalanítás összegét kocsiosztály szerint állapították meg. A példát egyes francia fürdőhelyek szállodásai és vendéglősei követték, akik biztosítást vállaltak a fürdővendégektől — eső esetére.

**Amerikai táncosnőt vesz el a leg-
gazdagabb német iparmágnás**

Canesi híradás szerint Lily Pens, ismert amerikai táncosnő, a Metropolitan Opera tagja eljegyezte magát dr. von der Becke német iparmágnással, Westfalia leggazdagabb emberével. A világhírű táncosnő régebben újságíró volt, aki lapja megbízásából Európába jött. Párisban táncosnő lett és miután nagy sikereket ért el a francia fővárosban, visszament hazájába, ahol a Metropolitan Opera tagja lett. A szép táncosnő Amerika legszelesebb művésznője, aki legutóbb a Graf Zepclinen jött Buenos Ayresből Európába.

Villanyvilágítás — a tiltott városban

Egy angol villamosági társaság koncessziót kapott Tibet fővárosa, Lassza vezetőségétől, hogy bevezethesse a villanyvilágítást. A motorokat és szükséges anyagokat már el is küldötték Tibetbe és érdekes, hogy tevékaravánok fogják szállítani a fővárosba az anyagot. Az egykori tiltott város, amelynek falait átlépnie egyetlen idegennek sem volt szabad, mert halállal lakott, most utat engedett a civilizációnak. Az ősi olajlámpás helyett pár hónap múlva már villany fénye árasztja el a tradícióktól mindjobban távolodó Lasszát.

Telefonoskisasszonyok figyelmébe!

Az ausztráliai Melbourneban ugylátszik a telefon nem tartozik a legnépszerűbb intézmények sorába. Elhatározták ezért, hogy minden eszközzel népszerűsítik a telefont. Ennek érdekében kelmeshangu, fiatal leányokat szerződtettek a központba és bevezették azt a szokást, hogy időnkint a központ felhívja az előfizetőket és megkérdezi őket, nincs-e valamilyen panaszuk, vagy óhajuk, mert szívesen szolgálnak felvilágosítással. Milyen kellemes volna, ha nálunk is jelentkezne a központ, ha nem is magától, legalább akkor, amikor hívják...

A központ a CAT-nek adott igazat, tehát a Romania marad a nemzeti bajnokságban

— 0:0 gólaránnyal a CAT javára írták a második meccs pontjait —

Bucurestiből jelentik: A tengeri kigyóvá nőtt CAT—Romania ügy, amelynek vasárnapi és a Romania által 3:1 arányban megnyert meccsét most a CAT óvta meg, újabb bonyodalomra vezetett. A CAT óvása kedden este került a nemzeti bajnokság bizottsága elé, amely hosszas tárgyalás után a CAT-nek adott igazat és Vartan szerepeltetése miatt a Romania által megnyert második mérkőzést megsemmisítette és a meccs pontjait 0:0 gólaránnyal a CAT javára írta.

A döntés tehát a CAT igazat ismerte el, azonban a timisoaraiakat mégis elűtötték a további lehetőségtől,

miután az első mérkőzést a Romania 3:1 arányban nyerte és így a cluji csapat marad a ligában. Mindenesetre a nemzeti bajnokság bizottságának döntése igen furcsa, mert például

a Romania csapatának meg sem kellett volna jelennie ezek szerint, mert a központ legfeljebb ebben az esetben is 0:0 gólaránnyal a CAT javára írta volna a pontokat és — a Romania jutna tovább. Éppen így igazolatlan játékosokat is szerepeltethetett volna a Romania, mert mi történhetik, legfeljebb elveszít 0:0 gólaránnyal a meccset, de miután az első mérkőzést megnyerte, bennmarad a nemzeti bajnokságban.

A szabályok logikus magyarázata tehát ellenkezik a nemzeti bajnokság bizottságának döntésével

és a határozatot a CAT meg is fellebbezte a Biroul Federalhoz, amely a közeli napokban foglalkozik az egyetemes sportnak nem nagy dicsőségére való ügygel.

**Pálfi Gyula vezeti a Ripensia-Chinezul
mérkőzést**

Bucurestiből jelentik: A szombat és vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzésekre már kidelegálták a meccseket vezető bírókat és a Ripensia és Chinezul közös kérelmére, a nagyérdekességű timisoarai meccsre az aradi Pálfi Gyulát küldték ki. Az aradi Crisana—Gloria-CFR mérkőzést Kiss Kálmán satmarai futballbíró fogja vezetni, míg az AMEFA—Juventus meccsen a sighthoari Theil, az oradeai CAO—Universitatea mérkőzésen pedig a caransebesi dr. Tunea fognak bírószkodni. A szombati Venus—CFR mérkőzést a timisoarai Sepi Silvius vezeti.

**Kijelölték a nemzeti bajnokság
következő fordulóját**

Bucurestiből jelentik: A nemzeti bajnokság bizottsága kijelölte a szeptember 23-iki forduló mérkőzéseit. A harmadik forduló már nagyérdekességű összecsapásokat hoz, amelyek során az oradeai CAO játszik Aradon az AMEFA ellen. A többi meccsek: Bucurestiben Unirea-Tricolor—Ripensia, Timisoarán CFR Bucuresti—Chinezul, Oradeán Crisana—Venus.

O A király köszönete egy aradi sportegyesületnek. Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny az aradi Transylvania sportegyesület zászlószentelési ünnepségeiről. Mint ismeretes, a diszközgyűlés táviratilag fejezte ki hódolatát az uralkodó előtt. A király kabinetirodája szerdán válaszolt táviratilag az aradi sportegyesületnek és tolmácsolva a király köszönetét, értesítette, hogy az uralkodó sok szerencsét kíván továbbra is az egyesületnek.

O Makkabbi—ILSA 3:1 (1:0). Az ILSA ezúttal is szépen játszott, de a durva bucaresti-i együttes és a bíró elintézték a timisoarai csapatot. Két gólt kapushibából ért el Constantinescu révén a Makkabbi, a harmadikat pedig indokolatlan 11-esből Székely lövéséből. Az ILSA gólját a kitűnő Klimek szerzte. Petrescu Jean bíró tipikus „haza-bíróskodást” produkált.

O Somogyi Klári Benedekkel megnyerte a vegyepáros a CAC versenyén. A cluji CAC országos tenniszversenyén tegnap játszották le a vegyepáros verseny döntőjét, amelynek során a Somogyi Klári—Benedek pár 6:2, 6:3 arányban fölényesen győzött a Gábor—Kuhn pár ellen.

O Elhárultak az akadályok a Crisana vasárnapi meccse elől. Az oradeai Crisana a bucaresti-i futballközpont a Barátky-ügyből kifolyólag felfüggesztette és az oradeaiak a felfüggesztés kézhezvétele után azonnal táviratilag átutaltak 1300 pengőt a Hungáriának a Barátky-ügyben fennálló hátralék fejében és így játékjogukat visszanyerték, tehát a vasárnapi Crisana—Gloria mérkőzés megtartása nem ütközik akadályokba. A Crisana ugyanazon csapattal fog szerepelni, amely a Ripensia ellen döntetlent vívott ki és így a meccs elé igen nagy érdeklődéssel néznek sportkörökben, miután a Gloria is ezúttal kívánja vasárnapi cluji balsikerét korrigálni.

O Kassára hívták az Attilát. A Ferencvárost verő miskolci csapatnál jól kamatozik a vasárnapi győzelme, szeptember 28—29-re meghívták az Attilát Kassára két mérkőzésre.

O Befejeződött a magyar tenniszbajnokság. A magyar nemzetközi tenniszbajnoki verseny utolsó döntőjét, a fériféle páros bonyolították le tegnap és azon a cseh Hecht—Caskapár győzött a német Henkel—Lund kettős ellen 7:5, 1:6, 7:5, 6:3 arányban. Hechtnek ez a harmadik bajnoksága, ugyanis a felfüggesztésen kívül Okolicsányiné-Baitrock Icával a vegyepáros is megnyerte.

O Győzött a bécsi Rapid Prágában. Kedden délután igen nagy érdeklődés mellett, közel 8000 főnyi közönség jelenlétében mérkőzött a bécsi Rapid a Slaviával és 3:2 (3:1) arányban legyőzte a gyengén játszó cseh együttest.

Magyar vagy német irato-
kat románra,román nyelvű-
eket magyarra vagy németre**fordít és hitelesít****T. SELAGIAN**

hites tolmács és fordító.

Cim: Arad, Kereskedelmi Iskola épülete
(Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó
Hivatalos órák: d. a. 10—13-ig és d. u. 4—7-ig

Brehmer tanár bizik a rákgyógyítás sikerében

Nyilvánosságra hozta kutatásainak eredményét
— Egy nagyhirű tudós nyilatkozata —

Budapestről jelentik. Dr. Brehmer dahleni rákkutató professzor nyilvánosságra hozta kutatásainak feltűnést keltő eredményeit.

Brehmer tanár felfedezésével kapcsolatban bizonyos óvatosságot árul el. Bár egészen határozott pompás leírást ad az általa felfedezett kórokozónak tartott siphonospóra polymorpha nevű mikrobáról, megjegyzi, hogy eddig még nem tudta megállapítani, milyen baktérium-osztályhoz tartozik.

Megállapítja, hogy a szóbanforgó mikroorganizmusok egészséges emberek vérében is előfordulnak. Alakjuk, mozgásuk folyton változik. Különleges bőrallati injekcióval, melynek összetételét nem árulja el, neki sikerült elérnie, hogy a befecskendezés után 8—12 órával nagyobb tömegben váljanak láthatóvá ezek a parányi lények bárkinek a vérében. A rákbeteg vérében kettős spórákban, vagy csőszerű képződmények formájában mutathatók ki ezek a lények. Több fejlődési fokuk van:

első négy fejlődési fokukban mindenkinek a vérében kimutathatók.

Csak kifejezett alkalizisnél jutnak el 5—7 fejlődési fokukba, amikor már csőszerű képződik belőlük.

Ezek már a rákos daganat kórokozói. Rákos emberek és állatok vérében és nyirkában találhatók. A 7. fejlődési fokban jutnak be az élő szövetbe. Ha a szövet fizikai, vagy kémiai úton meg van zavarva, a mikrobák megtelepednek és szaporodni kezdenek benne. Eleinte csak a sejtek plazmájában tenyésznek, később azonban bejutnak a sejtmagba. Ekkor hozzák létre az első degenerált sejtet: az első ráksejtet. Ha azonban visszaállítjuk a vér normális alkáli tartalmát, akkor a csövekkel összeállt mikrobák ismét szétesnek egyes spórokká,

a ráksejtek felfuódnak, megnagyobbodnak, megpuhulnak és ezzel megkezdődik a gyógyulás folyamata.

Ezt a folyamatot ugyanazzal a különleges injekcióval lehet elérni, mellyel a siphonospórák kimutathatók.

Schilling tanár, a nagyhirű tudós azt fejtegeti, hogy felülvizsgálta Brehmer kísérleteit. Kapott is tőle a különleges injekcióanyagból, amely összetételére nézve „hydrociklikus aglykon“-vegyület. A laikus abból nem sokat ért: egy bizonyos különleges cukorvegyületről van szó.

FILM KÖZLÖNY

Tell Vilmos

(Bemutató a Central-moziban)

Schiller örökbecsű drámáját már több ízben filmesítették meg. Nálunk eddig még csak a némafilmet pergették, mérsékelt siker mellett, míg végre most eljutott hozzánk az igazi Tell-film. A hangosfilm nyújt lehetőségeket a tehetséges rendezőnek, aki ebben a filmben ki is használ mindent. A film producerei olyan színészgárdát állítottak csatasorba az új Tell-filmbe, akik nemcsak minden színészi lehetőséget kihoznak, de művészi is produkálnak.

Hans Marr játssza a Tell Vilmos szerepét megrázó erővel, az ismert jelenet, amikor fia fejéről az almát lenyilazza, szívbemarkolóan sikerült. Conrad Veidt és Theodor Loos a német filmjátás nagy sztárjai, Kathe Haack-al együtt, aki a fő női szerepet játssza a filmben tökéletesen. A Svájcsodás, havas hegycsúcsai között lejátszó film kísérőzenéje remekül festi alá az érdekes jeleneteket, amelyekkel a nagy szabadsághős filmje telve van. A Tell Vilmos hangosfilm eddig mindenütt nagy sikerrel futott.

Schilling megállapítja, hogy akár injekcióval kezelt, akár nem kezelt vért vizsgált, nem tudott különbséget látni a siphonospóra tenyésztésben. Nem tudja döntőnek elfogadni a tenyésztésre vonatkozó számbeli adatokat, mert e kitenyésztett kulturák és táptalajok természetét még nem ismerjük eléggé. Nem biztos az sem, hogy ezek a spórák első négy fejlődési fokukból csak erősebben alkálikus táptalajba való átültetés után alakulnak át csöves képződményekké. Nem sikerült teljes mértékben bebizonyítani azt sem, hogy ha táptalajukat mindinkább savanyítjuk, a csöves képződmények ismét széthullanak egyes spórákká. A vér vizsgálatánál ezek a spórák különben is

könnyen összetéveszthetők másféle vég-lényekkel.

igy a jólismert pseudospirochaetákkal és haematoconionokkal.

Nem osztja Brehmernek azt a nézetét, hogy a bőrből vett vér direkt készítményének vizsgálata alapján biztosan ki lehessen mutatni a rákot. A kísérletek, melyek ebben az irányban folynak, még nem tekinthetők befejezetteknek. Biztos azonban az, hogy Brehmer eljárásával a különféle emberi és állati daganatokban és a vérben meg lehet találni ezeket a siphonospórákat. Az sem kétséges, hogy formájuk és fejlődésük rendkívül bonyolult.

Valószínű, hogy a rákbeteg vérében számos ilyen lény fordul elő. Csak a további vizsgálat döntheti el azonban, hogy ebben az esetben valóban a rákos daganat okozóival állunk-e szemben, vagy pedig csak társfertőzés forog fenn, vagy pedig, ami szintén lehetséges, egyszerű, ártatlan „együttélő” parazitáról van csak szó.

A budapesti őszi mezőgazdasági kiállítás

Hirt adtunk már arról, hogy a magyar mezőgazdák szept. 29—okt. 8-ig nagyszabású Mezőgazdasági Kiállítást rendeznek, amelynek főleg az a célja, hogy a magyar termelőket tanítsa és irányítsa a külföldi piacok szükségleteinek figyelembevételére. Mindazok a keleteurópai gazdák, akik a mostani értékesítési válságban tájékozódni akarnak, ebből az alkalomból találkozót adnak egymásnak Budapesten. Csoportos tanulmányi kirándulást terveznek ebből az alkalomból a finn, lengyel, eszt, német és osztrák gazdák. Ugyancsak nagyszabású külföldi kereskedő készült Budapestre, hogy tanulmányozza a Keleteuróppal létesíthető kapcsolatokat. Az Őszi Mezőgazdasági Kiállítás az egész magyar mezőgazdaság seregszemléje lesz, amelynek számos kiállítási csoportjából szépséggel, gazdagsággal, tudományos és tanító jellegével ki fog magasodni a buza és a gyümölcs csoport, sokezer termelő munkáján át mutatva meg, mik a helyes termelési és értékesítési irányok.

Krudy Ferenc országgyűlési képviselő, a Budapesti Mezőgazdasági Kiállítás rendező bizottsági elnöke lapunk tudósítójának a következőket mondta:

— Az Őszi Kiállítás méretére és gazdagságára nézve nemcsak országos, hanem azt lehet mondani, európai esemény is lesz. A Magyarországgal szomszédos országok gazdáira különösen tanulságosak lehetnek azoknak az erőfeszítéseknek eredményei, amikkel Magyarország buzatermelését és gyümölcstermelését kifejleszteni és megszervezni törekszik. A buzavetőmag akció már 1.2 millió holdon tette lehetővé az egységes és nagy sikerértékű buza termelését s a beérkezett sok ezer minta elemzése már azt bizonyítja, hogy 30%-a a kiállítási anyagnak olyan buzákat ad, amelyek eddig csak 4—5%-ban fordultak elő. *Egy ilyen tanulságos lesz azonban a hazai és a külföldi gazdák részére a gyümölcskiállítás is.* Ebben a csoportban is azt a célt tűzte a rendezőség maga elé, hogy bebizonyítsa, hogyan kell termelni, versenyképesen csomagolni és a távoli piacokat is megho-

A: Én már sajnósan tenném, de meg kell őszintén mondjam, minemnek jó tapasztalataim az óvszerekkel.

B: Fejemet adom rá, hogy még Primerossal nem próbáltam. A Primeros sok millióhasználója közül senki sem panaszkodik. 898

A budapesti „Magyarság” és a „Nemzeti Ujság” Maróth Annieről

Elismerő kritikák az aradi származású fiatal művésznőről

A budapesti „Magyarság”, Nemzeti Ujság, 8 Órai Ujság kritikái is a feltétlen dicséret hangján irtak Maróth Anni budapesti szerepléséről.

A „Magyarság” ezt írta: Érdekes és ujszerű kapcsolatot keresett a költészet és a zene között egy fiatal erdélyi leány, Maróth Annie. Balladákat és lírai hangulatu verseket adott elő kellemes, átérző szaváló hangon és minden szavalatát megfelelően hozzáválasztott zenezással kísérte zongorán. Egyszerre mint pompás szaváló és izléses zongorajátékos csillogtatta meg tehetségét. Különösen a humor iránt van erős érzéke. Megéri a legegyszerűbbnek látszó mondatban is a poént és ha a zene, vagy a hangsúly hatását még fokozni akarta, egy-egy mozdulattal tetézte elgondolását. Zajos, megérdemelt sikere volt.

A „8 Órai Ujság”-ban (dr. Köhla Margit) így ír: Eredeti művészyéniséget ismert meg a közönség a fiatal Maróth Annieban, aki tegnap mutatkozott be, mint zongoraművész és mint drámai előadó. *Uj előadóműfajt teremtett: zongorán játszott zenedarabok mellett mondott el olyan verseket, amelyeknek hangulatuk és témájuk a zeneművekkel rokon. Művészi az elgondolás és művészi a kivitelezés: igen jó pianista és egyben kivételes tehetségű előadó. Megérdemelt nagy sikere volt.*

„Nemzeti Ujság”: Uj előadóműfajt teremtett a rokonszenves megjelenésű, tehetséges Maróth Annie, aki vasárnap verseket szavalt az irodalmi témával összhangban álló zongoraszerzemények kíséretével. Az érdekes és ujszerű művészi megnyilatkozást hálás közönség meleg szeretettel ünnepelte Maróth Anniét.

ditani. A borvidékek, pincszövetkezetek, pincegazdaságok bemutatása, a szőlőkultúra új vívmányainak ismertetése is gazdag része lesz a Kiállításnak. Kiegészíti végül a Kiállítás szépségeit és látványosságait a virágkertészet kiállítása. A Kiállítás tanító jellegét elsőrendűvé teszi az a körülmény, hogy pl. a buzánál a buzaszemet, a kálást, a kiörölt liszteket, a gyümölcs csoportnál az egyes típusvidékek kialakulását, s az egyes gyümölcsfajták izre és szemre tökéletes mintagyűjteményeit vidékek szerint fogják bemutatni. Gazdag kiállítási anyaga lesz a magvaknak is.

Igy hangzik Krudy Ferenc felvilágosítása, amit kiegészít még az az értesülésünk, hogy a Budapesti Mezőgazdasági Kiállítással egyidejűen rendezi meg a Magyar Társadalmi Egyesületek Szövetsége Budapesten a Munkahetet is, amely a látványosságok és szórakozások egész tömegét nyújtja a látogatóknak. A Magyar Államvasut 50%-os vasuti kedvezményt ad a Budapestre utazóknak. (A külföldi vendégek már a határállomástól kezdve féláron utazhatnak.) Csoportos külföldi utazásoknál a külföldi vasutak adnak engedményt s *olcsó lesz a vízum is.* A szükséges felvilágosítások és igazolványok minden menetjegyirodában rendelkezésre fognak állani.

3—4 szobás lakások

modern házban, központi fűtéssel,

**november 1-re
előnyösen kiadók.**

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 333

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Bizonytalanság az új ki- és beviteli rendszer körül

Bucuresti-i szakkörökben a jelenlegi külkereskedelmi rendszer mellett agítanak — A belföldi iparvállalatok aggodalmi a nyersanyagbehozatali bizonytalanságok miatt

Néhány nap múlva megszűnik a jelenlegi import-export-rendszer, de legfelsőbb fórumok még mindig nem tájékoztatták a közvéleményt arról, hogy *milyen új rendszert akarnak meghonosítani*. Az új terveknek még körvonalait sem hozták nyilvánosságra és ezért még Bucurestiben sincsenek tisztában azzal, hogy milyen új elgondolások szerint akariák irányítani Románia külkereskedelmét? Különösen a nagy gyárak, ipartelemek vezetőit aggasztja a bizonytalanság, mert *már gondoskodni kellene a fogytán levő nyersanyagok pótlásáról, nehogy megálljanak a gyárak és kenyér nélkül maradjanak a munkások százezrei*. A belföldi gyárakban használt nyersanyagok legnagyobb részét hajókon hozzák be a külföldről és ha a néhány hónap múlva bekövetkező nagy hidegek miatt ismét kénytelen lesz szünetelni a hajózás, úgy a téli évadra üresen maradnak a gyárak nyersanyag-raktárai.

— Mi lesz ezután? — kérdezik egymástól Bucurestiben a sok gond között élő szakemberek. Ha teljesen új export-import-rendszert honosítanak meg nálunk, akkor megint át kell gázolni a kezdet nehézségein és az első hónapokban csak a legnagyobb küzdelem árán bírnak nyersanyagot importálni. *A mostani rendszert lehetett ugyan bírni, de a iennálló nehézségek közepette mégis csak hozzáidomult gyáriparunk, kereskedelmünk és egész gazdasági életünk*. De a jelen pillanatban senki sem tudja, hogy mit hoz a jövő. Annál súlyosabb a helyzet, mert *a legmagasabb körökben meglepésszerűen akariák megváltoztatni a mostani kereskedelmi rendszert*. Jelenleg olyan

a ki- és beviteli rezsím, hogy 25—35 százalékos devizafelesleget jelent, amely részben fedezi a nyersanyagokért járó fizetési összegeket.

Külkereskedelmi mérlegünk még nemrég teljes hatmilliárd lejjele volt aktív, de mivel azóta megváltozott Európa gazdasági helyzete és az országok gazdaságilag elzárkóztak egymástól: az 1934. év első felében már 300 millió lejjele volt passzív Románia kereskedelmi mérlege.

Az országok elzárkózási politikája katasztrófába sodorja a legtöbb államot. Még legcélszerűbb megmaradni az árucseres rendszer mellett 1:1 arányban, mászóval annyi árucikket szállítsunk a külföldre, amennyit onnan kapunk.

A jelenlegi rendszerben az importőr könnyebben kiegyenlíthette külföldi tartozásait és amellett még a Nemzeti Bankhoz is tudott devizákat beszolgáltatni. *De némelyik országgal szemben igen sok kifizetetlen tartozásunk van*, mert a Banca Nationala egyes esetekben még a hat-hét hónappal ezelőtti deviza-aprobációt sem bírja honorálni és ezért a romániai vevő adósságai folyton növekednek a külföldi szállítóval szemben. Meddig mehet ez így tovább? *Hiszen a külföld nem hitelez beláthatatlan ideig a romániai vevőknek*. De hátha még a mostani rendszerrel is kedvezőtlenebb új irányokat vezetnek be? A szakkörök megállapítása szerint célszerűbb volna a mostani rendszert továbbra is meghagyni és a hiányok kiüszöbölésével a külföldön jól bevált elvek szerint tökéletesíteni.

A nagy angol lapok még vannak elégedve a román-angol kereskedelmi összeköttetés anyagi eredményeivel

Kedvező cikkek a londoni sajtóban, de a behozatali tilalmak miatt mégis panaszkodnak az angol cégek — Retorzió követte az import csökkentését

Gazdasági és pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel tárgyalnak most arról a barátságos hangról, amelyen a legnagyobb angol napilapok méltatják a Románia londoni követi mellett működő kereskedelmi attasé kimerítő jelentését az angol-román kereskedelmi összeköttetés 1933. évi eredményeiről. *Az angol sajtót — amint a lapszemelvények igazolják — kellemesen érinti Románia londoni kereskedelmi képviselőjének jelentése, amelyből megállapítható, hogy Angliának: hozzánk irányuló áruexportja számottevően növekedett 1933-ban*. Ugyanis 1931-ben ez az export egymillió 362 ezer fontsterling értéket képviselt, de 1933-ban ez 2 millió 441 ezer fontsterlingre növekedett, tehát *az Angliából múlt évben behozott árucikkek értéke megközelíti az 1500 millió lejt*. A jelenlegi nehéz pénzügyi viszonyok közepette is — írják a londoni lapok — a romániai adósok minden lehetőséget elkövetnek, hogy eleget tartsanak fizetési kötelezettségeiknek, ami dicséretet érdemel.

Az egyik nagy angol lap mégis rámutat arra, hogy 1934. július 1. óta igen kedvezőtlen új rendszer lépett életbe Romániában. Az új kontingentálási rendszer bevezetése óta erősen lecsökkent az angliát iparvállalatok és a

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestben a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

nyersanyagszállítással foglalkozó cégek exportja a romániai piacok felé. Kereskedelmi mérlegünk passzívra vált és emiatt Anglia áru-behozatali kvótáját is leszállítottuk. Ezt nehezményezik az angol cégek, amelyeknek panasza alapján Anglia megtorló intézkedéseket is fogantatott. Ezek közé tartozik a romániai petroleumvásárlások nagymértékű lecsökkentése. Az angol hivatalos köröknek ez az intézkedés kellemetlenül érinti a romániai petroleumvállalatokat, de a Nemzeti Bankot is, mert a petroleum-exportért járó nagymennyiségű deviza mindig kedvezően növelte a Banca Nationala devizatartalékait.

= Bucuresti-i speciális felügyelő vizsgálja az aradi adóhivatalokat. Szerdán reggel speciális megbizatással Aradra érkezett a pénzügyminisztérium egyik felügyelője, aki egész nap vizsgálatot folytatott az aradi állami adóhivatalokban, hogy megállapítsa, mi az oka annak, hogy az év első 5 hónapjában vontatott volt az adóinkasszó. A vizsgálat eredményéről a felügyelő jelentést fog tenni felettes fórumának.

= Új rendszer a CFR adósságainak kifizetésénél. Az aradi vasúti kirendeltséghez érkezett leirat szerint a CFR központi igazgatósága elhatározta, hogy új rendszert vezet be tartozásainak havi kifizetése terén. A CFR igazgatósága a leghatározottabban megtiltja, hogy a jövőben ugyanazon cégeknek, vagy személyeknek egy hónapban 10 ezer lejnél többet fizessenek ki a külső pénztárak s 20.000 lejnél többet a központi pénztárak, de azt is csak úgy, ha rendelkeznek a CFR pénzügyi igazgatóságától származó speciális engedéllyel. A fenti összegű kifizetések minden egyes teljesítménynél külön-külön teljesítendőek.

Nagyszerűnek ígérkezik az aradi gyümölcsbét

A kirakatversenyen résztvevő aradi cégek névsora

Az aradi kereskedők és az aradmegyei termelők, valamint a Kereskedelmi és Iparkamara és a Mezőgazdasági Kamara körében nagy lelkesedéssel folynak a gyümölcsbét és kirakatverseny előkészítő munkálatai. A szerdán délután tartott kamarai értekezleten bemutatták azoknak a névsorát, akik mostanig a kirakatversenyre jelentkeztek. A cégek neveit alább közöljük: Hoffmann Ottó, Éles Lili, Kohn Lajos, Coloniale, Atlantica, Jakubovits József, Promontorul, Gidáli Sándor, Kohn József, Kozma János, Birkenheuer Miklós, Pálffy József. A további jelentkezés folyamatban van.

A Mezőgazdasági Kamarában szerdán délután tartott értekezleten megalakították a verseny zsűriét, amely szombaton, kedden és csütörtökön délután 3—5 óra között járja végig a kiállító cégeket és megismeri a kirakatokat. A CFR vonalain Aradra szállítandó gyümölcsök 50 százalékos viteldijkedvezményben részesülnek e hó 14—21. között. A hegyaljai villamosvasút igazgatóságával is folynak a tárgyalások a kedvezmény megszerzése érdekében. Elhatározták, hogy bizottság utazza be a Hegyalja falvait, s kioktatja a termelőket a gyümölcs kezelésére, szállítására, csomagolására. Ezután időrendben beosztották azokat a kereskedőket, akik a vasuti állomáson is árusítanak. *A kamara által a kereskedőknek jutató dobozokat csütörtökön délután 5 órakor kell átvenni a Mezőgazdasági Kamara I. emeleti 30. számú szobájában Seymann Ottó dr.-nál.*

= Jelentékenyen emelkedett a lejtabilizációs kölcsönkötvények külföldi áriolyama. Bucurestiből jelentik: Az itteni tőzsdén az utóbbi héten a romániai államkölcsönpapírok árfolyama rendellenes volt. A 4 és 5 százalékos „unifikációs” kötvényeket elhanyagolták és ezért 7—8 pontot veszítettek árfolyamukból. A Cam. jövedelmeivel garantált kölcsönkötvények iránt élénken érdeklődtek a tőzsdéjátékosok. Nagy érdeklődést kelt, hogy a lejtabilizációs kötvények egy hét alatt újabb 17 ponttal emelkedtek az előző héten elért 7 pontos emelkedésen kívül, ami azt igazolja, hogy a lej értéklerontására irányuló propaganda eredménytelen maradt, mert a lej iránt a külföldön is bizalommal viseltetnek. A „desvoltarea” papírok 7 ponttal emelkedtek. Érdekes, hogy kezdetben ez az emelkedés 10 pontot ért el, de a hét végére 3 ponttal visszaesett és a növekedés így alakult ki 7 ponttal.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.,
d. u. 3—7-ig.

Autógummi minden méretben gyári árakon szerezhetők be Kálmán A. Részvénytársaságnál Arad

Csak a legjobb földeket szabad buzával bevetni

A földművelésügyi minisztérium feltűnő rendelkezése az aradmegyei buzaföldek újszerű megműveléséről

S a s s u földművelésügyi miniszter nagyfentossága leiratot intézett az aradmegyei prefektúrához arról: hogyan kell a jövő évre gondoskodni a jó buzatermésről, nehogy az ideihez hasonló gyenge termést kapjon az ország 1935-ben is. A miniszter felkérte a prefektusokat: lépjenek érintkezésbe az illetékes mezőgazdasági kamara vezetésével és hívják fel a mezőgazdák figyelmét arra, hogy csak a legjobb feltételek között végezzék az őszi vetést. A kamara és a vármegye vezetősége együttesen intézzenek felhívást a földbirtokosokhoz, akiket figyelmeztessenek arra, hogy a buza számára csak a legjobb termőföldeket használják fel, lehetőleg olyanokat, amelyek legutóbb borsóval, vagy más főzelékkel voltak bevetve, mert ezek a földterületek a legalkalmasabbak a buza számára. Ha a kukoricatörés megfelelő időben megvégeztésre kerül, a jó kukoricaföldbe is lehet buzát vetni és ahol csak lehet, géppel végezzék a vetést. Csak rostált buzát használjanak vetésre és a magot kék oldattal kezeljék, mert azt a magot, amit megfelelően nem kezelnek, tilos vetés céljaira felhasználni. Végül figyelmezteti a miniszter a hivatalokat, hogy mindenütt a földnek megfelelő magot szabad vetőmagul felhasználni.

— Kétszázhuszmillió lejért vásárolnak lát a katonaságnak. Bucuresti: Tegnapi aláírták az autonóm erdőüzem (Caps) és a letéptentár között létrejött 50 millió lejes kölcsönről szóló szerződést. Az összeget a katonaság tüzfával való ellátására használják fel. A favétel már májusban kezdődött és a fenti 50 millió lejes kölcsön segítségével most kerül teljes lebonnyolásra. A hadseregnek fával való ellátása 220 millió lejt igényel.

— Az ezer vaggon kedvezményes vetőmag 18 millió kladásának fedezete. Mint ismeretes, a kormány ezer vaggon vetőmagot ad a természeti csapásokkal sújtott vidékek földesgazdáinak, vaggononként 25.000 lejért. Mivel a vetőmag jelenlegi piaci ára vaggononként 43 és fél ezer lei, a földművelésügyi minisztériumnak gondoskodni kellett a különbözektől mutatózó 18 és fél millió lej fedezéséről. Mint Bucurestiből jelentik, a minisztérium különböző tartalékalapokból fedezi ezt az összeget és a segélyként megszavazott ezer vaggon vetőmag szállítása elé most már nem górdülhetnek akadályok.

— A leértékelt valutájú országok drágábban bírnak szállítani, mint azok, amelyek aranyalapon állanak. Mint Londonból jelentik, a nemzetközi pénzpiacra hivatalos adatok alapján pontosan megállapították, hogy teljesen téves volt az a feltevés, mintha kedvezőbb áron bírnának árut exportálni azok az államok, amelyek hivatalosan leértékelték a saját valutájukat. Ezek közé tartozik Északamerika is, ennek dacára például a borszalmában az aranyvalutájú Franciaország a legolcsóbban bír exportálni. A most nyilvánosságra került adatok szerint a borszalmában a szállítási árak a következők: Anatólia Franciaország 100 frankért bír exportálni, azt az északamerikai gyárak 145-ért, a belgiumi vállalatok 181-ért, a svájciak 198-ért, a hollandiak 133-ért, a berliniek 125-ért, az argentinak pedig 88 frankért. Tehát a legolcsóbb Argentína, mert ott legalacsonyabbak a munkabérek és a nyersbőrárak.

— Az oradeai gör. kath. püspökség megvette a Magyar Általános Hitelbank határmenti erdősegeit. A „Mundus” fatermelő r. t., amely a Magyar Általános Hitelbank és a bécsi Credit Anstalt alapítása, az Oradea mellett levő, Remezi község határában elterülő erdősegeit a kitermelési joggal együtt eladta az oradeai gör. kath. püspökségnek. A birtok tulajdonképpen Kohn Jakabé volt, aki 15 évvel ezelőtt érdekeltséget vállalt a „Mundus”-nál és az erdőt apportként iratta át a részvénytársaságra. A remeci-i erdősegek fainak nagyrészt Magyarországon adták el, mert a birtok a határon fekszik. Az oradeai püspökség az erdőüzem nagyarányú fejlesztését tervezi.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti 13: Déli zene lemezek. 14.40: Könyvi lemezek. 18: Fania Luca zenekara, népzene. 19.20: Fania Luca zenekara. 19.30: Gounod: Faust, 5 felvonásos opera lemezek. — Budapest I. 7.45: Torra, Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „A feleski nótárius utazása”. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Ragyóczy Jolán zongorázik. Horváth Margit énekel zongorakísérettel. 14.30: Zenekari hangverseny. 17: Pósa Lajos kisebb elbeszélő versei. Felolvasa özy. Pósa Lajosné. 18: Állátalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 19.15: „Anglia belső átalakulása”. 19.50: Sáray Elemér és cigányzenekara. 20.55: „Madách-paródiák”. Galamb Sándor dr. előadása. 21.30: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Szórakoztató zene. Vezényel Schönherr Max. 23: Hírek, időjárásjelentés. 23.20: Mellek vonósnégyes. 24: Markó Árpád: „Francia katonák II. Rákóczi Ferenc hadseregében” című előadása Guilhaumin Pál francianyelvű fordításában. Utána: Szalonzenekar. — Bécs. 13: Lemezek. 14.10: Lemezek. 15.10: Művészi lemezek. 17.40: Kivánság lemezek. 18.50: Zechner Hermann zongorázik. 20.55: Ebenstein Viktor zongorázik. 21.30: Rádiózenekar a Bohém-négyessel. 23: Hadravová Eva dal. és Áriaestje. 24: Mathé-jazz Sternau Viktor énekel. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 19.30: Petrovics Zsivóta népdalestje. 20: Lemezek. 20.30: Vonósnégyes. 21.30: Gasteran hárfaművész nő játéka. 23.15: Lemezek. Utána: Vendéglői zene. — Berlin. 7.20—9: Könyvi zene. 13: Könyvi zene Königsbergből. 14.15: Matzeneszerzők lemezei. 15.15: Népszerű zene lemezek. 19.50: A Mildner-vonósnégyes Reger: Esz-dur négyesét játssza. — Deutschlandsender. 7.20: Könyvi zene Berlinből. 14: Spanyol lemezek. 16.40: Dallermezek. 18.45: Régi francia és olasz dalok. 20.15: A Reiter-vonósnégyes játéka. — Königsberg. 6: Lemezek. 12.30—14: Szórakoztató zene. 14.05—15.30: Könyvi lemezek. 16.30: Zenei gyermekjáték. 17: Kis rádiózenekar. Szlav zene. Operettrejeltek. 20: Scheidt és Praetorius orgonaművei. 20.30: Ifjúsági népdalénekek. 23.30: Lemezek. — Milano. 14.10—15.15: Doreno-zenekar. Közben: 14.30: Lemezek. 21: Lemezek. Opera. 21.45: Bemondás szerint. — Pozsony. 18.55: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. 20.30: Lemezek. 22.16: Margárits Ida és Loris játéka két zongorán, görög szerzők művel. — Róma. 18: Rondini esellé- és Salomone zongoraművész nő játéka. Közben Cavagni tenor és Malpassuti soprán éneke. 21.10: Lemezek. 23: Táncczene. — Varsó. 7.45: Egyházi ének. Lemezek. 14.10: Szimfonikus lemezek. 16.40: Könyvi zene. 21: Rádiózenekar. 22: A rádió szimfonikus zenekara. 23.15: Táncczene.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 14.

Bucuresti, 13: Lemezek. 14.40: Könyvi lemezek.

A gyönyörű őszi Atlanti-óceáni szigeti utazások.

Október 6—21-ig „Milwanoko”
November 3—18-ig „Milwanoko”

Madeira, Kanári-szigetek, Marokko,
Spanyolország, Wight-sziget.

Elvezetős utazások a napsugaras délen.

Üdülés és szórakozás a kényelmes luxuszőcsökön.

Utiköltség: I. utazás Lei 14700,
a II. és III. utazás Lei 8200-tól.

Jelentkezés és prospektus:

Hamburg-Amerika Linie
képviselőtől

Künstler Utazási és Vizumirodában

Arad, Bul. Regina Maria 24.

18.20: Rádiózenekar. 19.20: Rádiózenekar. 20.15: Lemezek. 21: Cotrus Erzsébet zongorázik. 21.45: Nasta Mihály énekel. 22.15: Theodorescu Mihály fuvolázik. Budapest I. 7.45: Torra, Utána: Hanglemezek. 11: Időszerű apróságok (Felolvasás). 11.40: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Kondor Leó és Polgár Tibor kézzongorás jazz-szám. 14.30: Mursi Élek és cigányzenekara. 17: A rádió diákfőelőrája „Magyar emlékek a passai kolostorban”. 18: Közvetítés a Magyar Ruggyantagytárból. „Hogyan készül a gumm”. 18.40: Temesváry János brácsázik zongorakísérettel. 19.20: „Vihar”. Acsády Károly elbeszélése. 19.55: Bertha István szalonzenekara. 21: Sportközlemények. 21.15: „Mars Rt. csődje”. Nagy Ernő előadása. 21.45: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál. 22.45: A rádió külügyi nygyedőrája. 23: Hírek, időjárásjelentés. 23.20: Pilinszky Zsigmond énekel. Zongorán kíséri Polgár Tibor. 24: Pataky Vilmos jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 12.30: Alpesi dalok és táncok lemezek. 13: Rádiózenekar. 17.40: Filmmémezek. 18.50: Macho Gusztáv hegedül. Rohdorf Alfréd gitáros. 20.10: Népdalok. 21.30: Schnitzler: Szerelmeskedés, 3 felvonásos színmű. 23: Az állátalanok zenekara. Utána: Táncclemezek. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13.05: Katonazene. 19.30: Népdalok zenekarral. 20.10: Rádiózenekar. 22.45: Lemezek. Utána: Vendéglői zene. — Berlin. 7.20—9: Szórakoztató zene Kieiből. 13: Könyvi zene Brémából. 14.15: Új lemezek. 15.15: Szólíták hangversenye. 17: Kis rádiózenekar. 19.30: Schubert- és Wolff-dalok (bariton). 21.45: Kis rádiózenekar. 23.50: Rádiózenekar. — Deutschlandsender. 7.15: Szórakoztató zene Kieiből. 14: Groh- és Glahé-lemezek. 16.15: Ballada és dallermezek. 19.30: Amerikai lemezek. 21.45: Rádiózene- és férfikar. Fischer zongoraművész nővel. Kassa. 12.05: Lemez. 12.55: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 14.30: Magyar hírek. lemezek. 16.15: A 32. gyalogezred zenekara. 19.30: Lemez. — Königsberg. 7.20: Szórakoztató zene Kieiből. 12.30—14: Szórakoztató zene Kieiből. 14.05—15.30: Grieg-lemezek Rékl táncok lemezek. 17: Kis rádiózenekar. Szórakoztató zene. 18.30: Langner-dalok (alt). 20: Kis rádiózenekar. Milano. 14—15.18: Malatesta kamarazene. Közben: 14.30: Lemezek. 18.10: Vincenzi soprán és Pramaulo bariton hangversenye. 22.30: Hangverseny bemondás szerint. Utána: Táncczene. — Róma. 21.10: Lemezek. 21.45: Strauss J.: Tavasz légy, 3 felvonásos operett. — Varsó. 7.45: Egyházi ének. lemezek. 13.10: Havái gitárszene. 14.10: Hangversenyző lemezek. 18.15: Jónás M. zongorázik. 19.15: Schumann-dalok. 20: Dán énekkar. 21.30: A rádió szimfonikus zenekara. Utána: Táncclemezek.

KÖNYVEK

A lázadó szűz. Dr. Gramantik Erzsébet orvosnőnek, ennek a szép, okos és látnoki erejű leánynak élete, küzdelme emberekkel, ökökkel és holtakkal, jó és rossz erőkkel, lélekkel és anyaggal és a szerelemmel. Méltó záróköve az „Isten országa felé” és a „Meztelen ember” hatalmas trilógiájának. Földi Mihály szenzációs új regénye az Atheneum 60 lejes sorozatában jelent meg, 370 oldal, fehér papíron, egész vászonkötésben. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál; Cluj. Kérje a 36 kötetes sorozat teljes jegyzékét.

Aki a szerelemet kitalálta. Az új olasz írói gárda kitűnő műveivel gazdagította a világirodalmat, Guido de Verona a legjobbak élén áll, ő már ugyiszólván az új irodalom klasszikusa. „Aki a szerelemet kitalálta” c. regénye forró lélekű, pergő, robogó eseményű, magávalragadó regény, amely Honti Rezső kitűnő fordításában és az Atheneum kiadásában jelent meg és 360 oldalon, egész vászonkötésben 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál; Cluj. Kérje az Atheneum-ujdonságok jegyzékét.

A meghódított élet. Leikes, szenvedélyes és fantasztikus embereket rajzol Virgilio Brocchi, ez a leikes, szenvedélyes író, akinek félig szentek és félig örültek, de törhetetlenül mennak a maguk hitének lefogója alatt. Virgilio Brocchi a legmagasabb idealizmus, a legnemebb humanizmus fűti: e tekintetben Barbusse-vel vetekedik. „A meghódított élet” (Il Posto nel Mondo) Brocchi remek regénye, Komor Zoltán kitűnő fordításában, remek fehér papíron, Atheneum-kiadásban, 300 oldalon, egész vászonkötésben 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál; Cluj. Kérje az Atheneum-ujdonságok jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán :- szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ROMANUL tökéletesen beszélő gépirónő irodai gyakorlattal, pénztáros vagy más irodai alkalmazást keres. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 3794

Házmesterpár gyermektelen, szerelő előnyben, felvétetik. Str. Moise Nakoara 9-11. 3797

EGYEDULALLO intelligens házvezetőné kereseteket vidékre magános urhoz. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3759

Főznitűdó mindenestől azonnal felvétetik. Akinek rendes könyve van, jelentkezzen d. u. 3-6 között a Calvin János-ucca 44/b. számú házban. 3754

EGY rendes, jó bizonyítványokkal rendelkező szobalány azonnalra keresetetik. - Cím: Str. Crisan 5., I. em. 11. 9799

LAKÁS.

KERESSEK BÉRBE 5-6 szobából álló helyiséget, esetleg magánházat iparvállalat részére. Cimeket leadandók "Vegyeszet" jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3769

OKTATÁS.

Mme Sofia Moscou diplomierte Lehrerin. Französisch, rumänisch, deutsch, Clavier. Marie Chendi No 9. Nohme Lyceumschüler in Pension. Schulnachhilfe, Abendcourse, vorteilhafte Preise. Sprechstunde 9-11. 9796

KÖZEPISKOLAI tanuló (tanulónő) oktatással kapcsolatos ellátást nyerhet áll. tanárnál. Német társalgási nyelvi 3736

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy komplett francia moderna dízháló eladó. Str. N. Oncu 14. 3784

VICTORIA BANK betétkönyv 50.000 lej értékben eladó. Bővebbet Str. Tampa 6. Háztulajdonosnál. 3768

Hidraulikus olajprést és egy 31. "Ganz"-hengereket keresek vételre. Eladók 50 HP. indikált féltábil gőzgépet. Közvetítőket díjazom. Ing. Elias Győző Timisoara, IV. Bulev. Duca 27. 3415

Ures vas- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

FIGYELEM Bőrgarnitúrák 5000 lejtől, cseresznye ebédő, uriszoba, fehér konyha 1800 lei, Singer varrógépek, fehér előszoba fal 500 lejtől, csillárok 1200, fali órák, márkás szőnyegek és hegedők, hálósobák 8500-tól, szőnyegek, 6 és 12 személyes ezüst, írógép, schöberli fotel, vitrinek, konyhaszekrények, Meidinger-kálmák stb. - Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk "COMISIO" biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia mellett.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13.

Biztos tőkebefektetés!

Arad egyik legnagyobb kétemeletes üzletes bérpalotája a tőtéren eladó.

Esetleg kétrészen is eladó, a kisebbik fele 2 és 1/2 millió Lejért.

Kizárólagos megbízott: Kiss Lajos "URANUL" ingat. anforzalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I. em. 3800

ELLÁTÁS.

1-2 diákot teljes ellátásra gondos felügyelettel elvállalok, a liceummal szemben. Bulev. Carol 81., I. emelet 4. ajtó. 3250

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.- pengőért

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Tanszereit és egyéb szükségletét az alanti cégeknekél szerezhetheti be a legolcsóbban!

Gyermek patent harisnyát női harisnyát, férfi zoknit, gyermek-, férfi- és női szvetttert, selyem kombinét és reformot, stb. téli trüko árut legolcsóbban.

Bogyó A.
Str. Eminescu 1. (Corso-mozi mellett). 3559

Legdivatosabb női kalapok legolcsóbban "HELIOS" szalonban 3710 Str. Metianu No. 5.

Saját készítményű iskolai- és aktatáskák nagy választékban. 3713 **Jäger Vilmos** bőröndösnél, Strada MARASESTI No. 4.

Női és férfi divatkalapok minden színben, legolcsóbban 3680 **Bittenbindernél** Str. Eminescu 2. Corso-mozi mellett szemben

Egyenruha szövetek a legjobb és legolcsóbban **I. SCHUTZ** Posztóáruházában.

Saját készítményű iskola- és aktatáskák legolcsóbban a legolcsóbban **Kramarovics-nál** P. Avram Iancu No. 3.

Legjobb és legolcsóbban vásárolhat **GOLDSTEIN Lajos** divatáruházában Arad, Str. Bratianu 2. : Minorita-palota :

Iskolakönyvek, füzetek, írószerek, táskák és mindenféle iskolacikkek legolcsóbban 3628 **Naményi** könyvkereskedésében Str. Bratianu 11.

Iskola harisnyát, szvetttert, kötöttáru **Bársony-nál** vehet legjobbat és legolcsóbbat Piata Avram Iancu 18

Max Molnár & Co. papíráruház most a 3589 **Bohus-palotában**

Papp-né kalapszalonjában Piata Avram Iancu 21. a legújabb párisi modellkreációk megérkeztek! CD Nagy választék! Olcsó árak! 3585

Tankönyvek, iskolatáskák, iskolaszerek, tolltoll és noteszajándék 3600 **Literatura** könyvkereskedésben, Minorita-palota.

Iskolakönyvek írószerek és nyomtatványok legolcsóbb beszerzési helye 3629 **VICTORIA** könyvkereskedésben Str. Bratianu 10.

MUZZAY JÓZSEF színházzal szemben. **Öltöny Trenchcoat Télikabát** 3561

Nyomtatványok Tanszerek írószerek legolcsóbban 3631 eszerezhetők **E. Lefkovits** Arad, Neuman-palota

Iskolai harisnyák, szvettterek, gyapjúfonalak legolcsóbban : **Weisz és Benjamin** cégnél, a megyeházával szemben. 3567

Iskolakönyvek és mindennemű felszerelések a legolcsóbban szerezhetők be **Libreria Concordia** könyvkereskedésben. 3595 Str. Eminescu 4.

Karkötő-órák, zsebórák, ébresztő- és ingaórák, brilliáns, arany és ezüst-ékszerek legjobb kivitelben legolcsóbban : **GARTNER JÓZSEF** óras-ékszerésznél Piata Avram Iancu 1. Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban vesznek vagy újra átcsereznek. 3563

Fogkefék, szappanok, fogpaszta, feltűző olcsó árakban. diákoknak külön kedvezmények **Drogeria City E. ZEINER** Minorita-palota.

Iskolacikkek legolcsóbban **Sándor Ferencnél** a megyei prefektúrával szemben 3634

Intézeti kabátok ruhák 3580 **"LYONE"** cégnél legolcsóbban szerezhetők be, a pénzügyigazgatósággal szemben.

Az Aradi Közlöny hirdetései mindig eredményesek

Iskola- és aktatáskák legolcsóbb beszerzési helye 3638 **LINOLEUM** ADOLF STECKL-cég Arad, Bul. Reg. Maria 12.

Kötött áru harisnya, Béby- és gyermekruházati cikket a legolcsóbban **Szántó Józsefnél** Városi kávéházzal szemben. 3590